

Wiadomości KSN

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"

Nr. 11 (57) grudzień 2000 r.

---

*Oto zwiastuję wam radość wielką,
która będzie udziałem całego narodu:
dziś w mieście Dawida
narodził się nam Zbawiciel,
którym jest Mesjasz, Pan
(Łk.2,10b-11).*

***Najserdeczniejsze życzenia błogosławieństwa
Bożego i chrześcijańskiej radości
w Nowym Roku 2001
składa redakcja
Wiadomości KSN***

Walne Zebranie Delegatów

Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"

W dniach 8 – 10 grudnia 2000 r. w Szczyrku odbędzie się Zjazd Delegatów KSN

NSZZ "Solidarność". Przewiduje się następującą treść obrad:

1. Otwarcie Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki.
2. Wybór Przewodniczącego obrad.
3. Wybory Komisji Zjazdowych.
4. Wystąpienie Przewodniczącego KSN Janusza Sobieszkańskiego.
5. Wystąpienie gości, pytania i dyskusja.
6. Omówienie aktualnej sytuacji w nauce i szkolnictwie wyższym – główne kierunki prac KSN.
7. Sprawy organizacyjne KSN.
8. Obrady w grupach.
9. Sprawy wniesione i wolne wnioski.

10. Przyjęcie uchwał i wniosków.

Sprawozdania z prac Komisji Stałych i Zespołów KSN zamieszczamy od str 10 do str 20. (red.)

***

INFORMACJA

Posłowie Klubu Parlamentarnego AWS działając na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 IV.1997 r. i na podstawie art. 29 ust. 2 Regulaminu Sejmu RP wnieśli do łaski marszałkowskiej projekt ustawy **“Prawo o szkolnictwie wyższym”** Odpowiednie pismo adresowane do Pana Marszałka Sejmu RP Macieja Płażyńskiego wpłynęło do Sekretariatu Marszałka Sejmu RP wpłynęło 24 listopada 2000 r.

Do reprezentowania wnioskodawców upoważniono panią poseł Ewę Sikorską-Trełę.

(Red.)

PREZYDIUM KOMISJI KRAJOWEJ NSZZ “Solidarność”
80-855 Gdańsk, ul. Wały Piastowskie 24

Gdańsk, 8 listopada 2000 r.

Prezes Rady Ministrów
Prof. Jerzy Buzek
Warszawa

ZGŁOSZENIE SPORU

Działając na podstawie uchwały Komisji Krajowej NSZZ “Solidarność” nr 30/2000 oraz decyzji Prezydium KK NSZZ “Solidarność” nr 173/2000 w oparciu o postanowienia Porozumienia w sprawie reguł postępowania przy rozwiązywaniu sporów między administracją państwową i Niezależnym Samorządnym Związkiem Zawodowym “Solidarność” Komisja Krajowa NSZZ “Solidarność” zgłasza spór.

Przedmiotem sporu jest korekta wskaźników wzrostu wynagrodzeń za rok 2000 i wskaźników planowanych na rok 2001 oraz podwyżka płacy minimalnej.

Do reprezentowania Komisji Krajowej w postępowaniu dotyczącym przedmiotowego sporu Prezydium Komisji Krajowej upoważnia następujące osoby: Mirosław Kasza, Zbigniew Kruszyński, Stefan Kubowicz, Janusz Łaznowski, Henryk Nakonieczny, Józef Niemiec, Janusz Śniadek.

UZASADNIENIE

Płace sektora przedsiębiorstw

Zgodnie z ustawą z 16 grudnia 1994 r. o negocjacyjnym systemie kształtowania przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u przedsiębiorców (Dz. U. 95 nr 1 poz. 2), maksymalny roczny wskaźnik przyrostu miesięcznego wynagrodzenia ustalany jest w oparciu o prognozowany roczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług (wskaźnik inflacji). Wyżej wymieniony wskaźnik na rok 2000 prognozowano na poziomie 5,7%, natomiast z dokumentów rządowych otrzymanych w dniu 6.11.2000 r. wynika, że wskaźnik inflacji na rok 2000 osiągnie w rzeczywistości wartość 10,1%. Art. 3 ust. 5a w/w ustawy przewiduje zmianę wskaźników wzrostu wynagrodzeń w roku, którego dotyczą w przypadku, gdy realny wzrost wskaźnika inflacji będzie różny od jego prognozy w stopniu uzasadniającym taką zmianę.

NSZZ “Solidarność” uważa za uzasadnione żądanie korekty maksymalnego rocznego wskaźnika przyrostu miesięcznego wynagrodzenia w przypadku, gdy realny wskaźnik inflacji jest wyższy od prognozowanego o 77%.

Płace pracowników sfery budżetowej

NSZZ “Solidarność” domaga się korekty wskaźnika wzrostu wynagrodzeń za rok 2000, co umożliwiłoby realizację ustaleń przyjętych przez Komisję Trójstronną ds. Społeczno-Gospodarczych w dniu 28 sierpnia 1996 r., dotyczących wyrównywania poziomu wynagrodzeń pracowników cywilnych państwowej sfery budżetowej z wynagrodzeniami w sektorze przedsiębiorstw.

Bez korekty wskaźnika płace realne pracowników państwowej sfery budżetowej w roku 2000 ulegną realnemu obniżeniu (wzrost płac w 2000 r. na poziomie 6,7%, a przewidywany wskaźnik inflacji 10,1%). Aktualne propozycje rządowe wzrostu wynagrodzeń w 2001 r. tylko o 0,4% ponad prognozowany wskaźnik inflacji oznaczają praktycznie (przy uwzględnieniu skutków roku bieżącego) zaniechanie działań, które mogłyby doprowadzić do zmniejszenia dysproporcji między płacami w sektorze przedsiębiorstw i sferze budżetowej.

Płaca minimalna

NSZZ “Solidarność” domaga się, aby podstawą do ustalania poziomu płacy minimalnej była wypracowana już z partnerami społecznymi metodologia oparta na bazie wydatków 20% osób w gospodarstwach pracowniczych najuboższych (I gru-

py kwintylowej). Szacunki sporządzone zgodnie z tą metodą przez ekspertów strony rządowej określają płacę minimalną w IV kwartale 2000 r. na poziomie ok. 883 zł.

Rząd w czerwcu 1999 r. jednostronnie odstąpił od wynegocjowanej i dopracowanej w ciągu 8 lat metody. Mimo to nawet nowe propozycje Rządu przekazane partnerom społecznym na spotkaniu w dniu 6.11.2000 r. wskazują na zaniżenie obecnie obowiązującej stawki, szacowane w tym roku na ok. 25 zł miesięcznie.

Sytuacja ta w pełni uzasadnia przedkładane przez NSZZ "Solidarność" żądanie podwyższenia płacy minimalnej.

Zastępca Przewodniczącego
Sekretarz Komisji Krajowej NSZZ "S"
/-/ Józef Niemiec

Komunikat

W dniu 29 listopada 2000 r. odbyło się kolejne spotkanie strony Rządowej z NSZZ "Solidarność" w ramach sporu dotyczącego płacy minimalnej i wskaźników przyrostu wynagrodzeń.

W odpowiedzi na postulaty Związkowe dotyczące korekty wynagrodzeń w 2000 r. z tytułu podwyższonej inflacji Strona Rządowa zaproponowała rozwiązania korzystniejsze od wcześniej proponowanych na rok 2001. Polegają one na ustaleniu wskaźnika przyrostu przeciętnych wynagrodzeń u pracodawców wysokości 9,2%, a w państwowej sferze budżetowej (pracownicy cywilni) w wysokości 7,8%.

Strona Rządowa zadeklarowała ponadto dodatkowe środki na poprawę sytuacji płacowej w szkolnictwie wyższym i nauce. Problem dodatkowych środków dla nauki i szkolnictwa wyższego zostanie przedstawiony przez stronę Rządową na spotkaniu w pierwszej dekadzie grudnia br. z przedstawicielami nauki i szkolnictwa wyższego Sekretariatu Nauki i Oświaty NSZZ "Solidarność".

Strona Rządowa, na wniosek Strony Związkowej uznała za uzasadnione podjęcie w trakcie negocjacji (do końca sierpnia 2001 r.) na forum Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych wskaźników płacowych na 2002 rok ewentualnej korekty wskaźników na 2001 r. w przypadku ukształtowania się w 2001 r. rzeczywistej inflacji powyżej prognozowanej.

Strona Związkowa oczekuje, że płaca minimalna od 1 stycznia 2001 roku wyniesie co najmniej 800 zł. Strona Rządowa po analizie uwarunkowań budżetowych uznała, za możliwe ustalenie wysokości tego wynagrodzenia od 1 stycznia 2001 w wysokości 760 zł. Strona Związkowa uznała propozycję Strony Rządowej za niesatysfakcjonującą.

Strony uzgodniły, że w terminie do końca stycznia 2001 roku nastąpi uzgodnienie nowej metodologii kształtowania płacy minimalnej i określenie bazy wyjściowej.

Uzgodnienia dodatkowe.

W sprawie postulatów zgłoszonych przez Sekretariat Służby Zdrowia strony przyjęły, że rozmowy przedstawicieli Rządu z reprivatyzacją Sekretariatu rozpoczęte w dniu 27 listopada br. będą kontynuowane w dniu 5 grudnia 2000 r.

Ustalono, że wyjaśnienie tematu dotyczącego zapewnienia w budżecie 2001 roku wydatków z tytułu składek PFRON w jednostkach budżetowych nastąpi w trybie roboczym.

/-/ Józef Niemiec
/-/ Longin Komołowski

—•—•—•—

KOMISJA ZAKŁADOWA
NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12, 40-007 Katowice

Katowice, 17.10.2000 r.

Sz. P. Premier Rzeczypospolitej Polskiej
Prof. Jerzy Buzek

Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu Śląskiego jest zaniepokojona planowanym zmniejszeniem realnych nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe w roku 2001.

Po raz kolejny Rząd zamierza rozwiązać problemy finansowe państwa kosztem dziedzin decydujących o cywilizacyjnym rozwoju. Taka krótkowzroczna polityka grozi zwiększeniem różnic technologicznych między Polską a krajami Unii Europejskiej oraz utrudni studiowanie młodzieży z rodzin gorzej sytuowanych materialnie.

Uważamy, że Rząd zobowiązany jest do zapewnienia finansowania edukacji i nauki na właściwym poziomie.

Z wyrazami szacunku

Przewodnicząca NSZZ "Solidarność" UŚL.
/-/ mgr Ewa Żurawska

_*_*_

Wszczęcie sporu z RP
Szczecin, 10 listopada 2000 r.

Komisja Zakładowa NSZZ "Solidarność" Akademii Rolniczej w Szczecinie uchwałą nr 5 z dnia 24.10.2000 r. opowiada się za wszczęciem sporu z Rządem RP w kwestiach poprawy płac oraz finansowania szkolnictwa wyższego, jak również konieczności szerszego wdrażania osiągnięć naukowych w nurt gospodarki krajowej.

Przewodniczący KZ NSZZ "Solidarność"
Akademii Rolniczej w Szczecinie
/-/ Bogusław Zarzycki

_*_*_

Prezes Rady Ministrów RP
Jerzy Buzek

PROTEST

Łódź, dnia 20 listopada 2000 roku

Środowisko Łódzkich Uczelni zaniepokojone jest rozmowami w Komisji Trójstronnej oraz proponowanymi przez Rząd wskaźnikami wzrostu wynagrodzeń w projektowanej ustawie budżetowej. Stanowczo domaga się znaczącej podwyżki, która umożliwiłaby dojście w wynagrodzeniach do poziomu zgodnego z zapisami w rządowym projekcie "Prawo o Szkolnictwie Wyższym".

Jednocześnie informujemy, że Uczelniane Komisje NSZZ "Solidarność" zwrócą się do Senatów swoich uczelni z apelem o podjęcie stosownych uchwał w tej sprawie.

Przewodniczący K. Z.
NSZZ "Solidarność"
w Politechnice Łódzkiej
/-/ Andrzej Bartczak

Przewodniczący K. Z.
NSZZ "Solidarność" UŁ
/-/ Bogusław Samulczyk

Przewodniczący Uczelnianej
K. Koordyn. NSZZ "Solidar-
ność" Akademii Medycznej i
PSK w Łodzi
/-/ dr n.med. Marek Donowski

Przewodniczący K.Z.
NSZZ "Solidarność ASP
w Łodzi
/-/ Bogdan Rudnik

_*_*_

STANOWISKO KOMISJI ZAKŁADOWEJ NSZZ "Solidarność"
W POLITECHNICE OPOLSKIEJ

Opole, 3.11.2000 r.

Z zaniepokojeniem obserwujemy proces destabilizacji i autodestrukcji sceny politycznej.

Przestrzegamy przed wykorzystywaniem związku zawodowego "Solidarność" w grach politycznych. AWS i Ruch Społeczny AWS nie mają wyłączności do reprezentowania członków związku zawodowego NSZZ "Solidarność" – członkowie związku to szerokie spektrum polskiej centro-prawicy.

Jest niezrozumiały brak pogodzenia się z wynikami wyborów – tylko jasne i zdecydowane decyzje, mogą zwiększyć zaufanie społeczne do prawicy.

Kłótnie na górze, próba przygotowania list wyborczych przed poważnym rozliczeniem, grożą dalszym spadkiem zaufania.

Szansą na aktywne kształtowanie polityki państwa jest konsolidacja sił centrowych i prawicowych, a co najmniej koegzystencja, bez szukania głównego wroga po tej stronie sceny politycznej – tak rozumiemy przesłanie zmian roku 80-tego i ideę tamtego ruchu społecznego “Solidarność”.

Przewodniczący KZ NSZZ “Solidarność”
na Politechnice Opolskiej
/-/ Dr hab. inż. Roman Ulbrich, prof. P.O.

_*_*_

Zamieszczamy komunikat ze spotkania KSN z prezydium KSN JBR.

(Red.)

KOMUNIKAT
ze spotkania Prezydium Krajowej Sekcji Nauki JBR
Warszawa, 24 listopad 2000 rok

W dniu 24 listopada 2000 roku w siedzibie Krajowej Sekcji Nauki odbyło się spotkanie prezydium Krajowej Sekcji Nauki Jednostek Badawczo-Rozwojowych.

W spotkaniu udział wzięli członkowie prezydium, komisji rewizyjnej i stali obserwatorzy: Zbigniew Adamczyk, Grzegorz Brożek, Jerzy Dudek, Karol Ekert, Mieczysława Giercuszkiewicz-Bajtlik, Ludwik Górski, Barbara Jakubowska, Albin Klementowski, Monika Lankosz, Jerzy Łabędź, Elżbieta Lipińska- Łuczyn, Anna Szafirowska oraz zaproszeni: przewodniczący KSN - Janusz Sobieszcański i przewodniczący Komisji ds. Interwencji KSN - Edward Krauze. Nieobecni usprawiedliwieni: Kazimierz A. Siciński, Wanda Spoz-Pać, Ireneusz Szczuka i Zdzisław Żółkiewicz.

Na zebraniu poruszono następujące zagadnienia:

1. Stanowisko KSN w sprawie budżetu nauki na rok 2001.
2. Informacja o wstąpieniu w spór zbiorowy z Rządem.
3. Przygotowania do WZD KSN NSZZ “Solidarność” – Szczyrk, 8 - 10 grudnia 2000 rok.
4. Omówienie znowelizowanej ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych podpisanej przez Prezydenta RP w dniu 16 listopada 2000 roku.
5. Problemy związane z restrukturyzacją jednostek badawczo-rozwojowych.
6. Sprawy różne.

Protokół ze spotkania prezydium zostanie opublikowany w następnym numerze “*Wiadomości KSN*”.

Po posiedzeniu prezydium w tym samym dniu w Gmachu Politechniki Warszawskiej odbyło się spotkanie zaproszonych z całego kraju przedstawicieli Komisji Zakładowych jednostek badawczo-rozwojowych, w którym uczestniczyło 37 osób. Na spotkaniu szczegółowo omówiono wprowadzone zmiany w ustawie o jbr po nowelizacji oraz problemy związane z reformą jednostek badawczo-rozwojowych.

Z-ca Przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki
ds. Jednostek Badawczo-Rozwojowych
/-/ Jerzy Dudek

***

W dniu 18.X.2000 r. i 27.XI. 2000 r. odbyły się w Warszawie spotkania KSN z przedstawicielami Instytutów resortu zdrowia. Poniżej zamieszczamy informację o tym spotkaniu.

(Red.)

Informacja o spotkaniu
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ “Solidarność”
z przedstawicielami Komisji Zakładowych
Instytutów podległych Ministerstwu Zdrowia
Warszawa, 18 października 2000 r.

W spotkaniu uczestniczyli:

Janusz Sobieszcański - Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
Jerzy Dudek – Z-ca Przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki ds. JBR
Kazimierz Siciński – V-ce Przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki JBR
Edward Krauze – Przewodniczący Komisji ds. Interwencji KSN
oraz
Franciszek Bujak – Instytut Medycyny Wsi, Lublin, były przewodniczący Komisji Zakładowej,
Jadwiga Latuszyńska – Instytut Medycyny Wsi, Lublin, członek Komisji Zakładowej,

Ewa Tokarska – Pietrzak – Instytut Medycyny Morskiej i Tropikalnej Gdynia - zastępca przewodniczącej Komisji Zakładowej
Alicja Roszkowicz – Instytut Medycyny Pracy, Łódź - przewodnicząca Komisji Zakładowej,
Danuta Mielżyńska – Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego, Sosnowiec - przewodnicząca Komisji Zakładowej

Spotkanie zostało zorganizowane z inicjatywy Krajowej Sekcji Nauki NSZZ “Solidarność” po otrzymaniu sygnału o planowanych przekształceniach jednostek badawczo-rozwojowych podległych Ministerstwu Zdrowia.

W trakcie spotkania przedstawiciele Komisji Zakładowych poinformowali KSN NSZZ “Solidarność” o tematyce i zakresie prac badawczych wykonywanych w ich jednostkach. Wyrazili również zaniepokojenie informacjami o planowanym włączeniu niektórych jednostek do Akademii Medycznych.

Po analizie przedstawionych argumentów w trakcie kilkugodzinnej dyskusji przedstawiciele Krajowej Sekcji Nauki wysoko ocenili znaczny dorobek naukowo-badawczy oraz osiągnięcia Instytutów Medycyny Pracy w tak ważnej dziedzinie dla polityki państwa jaką jest ochrona zdrowia.

Instytuty te są placówkami naukowymi pracującymi na rzecz ochrony zdrowia mieszkańców naszego kraju. Posiadają wysoko wykwalifikowaną kadrę naukowo-badawczą, ukierunkowaną na rozwiązywanie zagadnień związanych z całokształtem problemów zdrowotnych dotyczących zagrożeń zdrowia w powiązaniu z oceną środowiska i warunkami pracy mieszkańców wsi i regionów uprzemysłowionych.

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ “Solidarność” widząc realne zagrożenia dla dalszej bezpiecznej działalności Instytutów Medycyny Pracy wynikające z zapisów nowelizowanej ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych, które dają znaczne uprawnienia decyzyjne właściwym ministrom wystąpiła do Ministra Zdrowia o spotkanie mające na celu uzyskanie informacji dotyczących planów związanych z restrukturyzacją jbr-ów w resorcie Zdrowia.

Z-ca Przewodniczącego
Krajowej Sekcji Nauki
ds. jednostek badawczo-rozwojowych
/-/ Jerzy Dudek

***

Informacja ze spotkania w Ministerstwie Zdrowia

Warszawa, 27 listopada 2000 r.

W dniu 27 listopada 2000 roku z inicjatywy Krajowej Sekcji Nauki odbyło się w Ministerstwie Zdrowia spotkanie przedstawicieli Komisji Zakładowych Jednostek Badawczo-Rozwojowych resortu zdrowia.

W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele z: Komitetu Badań Naukowych z V-ce Minister Małgorzatą Kozłowską, Ministerstwa Zdrowia z: V-ce Minister Andrzejem Rysiem i Dyrektorem Departamentu Jackiem Molickim oraz przedstawiciele Komisji Zakładowych Jednostek Badawczo-Rozwojowych resortu Zdrowia. Krajową Sekcję Nauki reprezentowali: Przewodniczący KSN – Janusz Sobieszczęński, Członek prezydium KSN JBR – Ireneusz Szczuka, oraz Z-ca Przewodniczącego KSN ds. JBR – Jerzy Dudek.

Celem spotkania było uzyskanie informacji dotyczących reformy jednostek badawczo-rozwojowych resortu zdrowia.

Minister Małgorzata Kozłowska przedstawiła najistotniejsze zmiany zawarte w nowelizowanej ustawie o jednostkach badawczo-rozwojowych, która została podpisana przez Prezydenta RP w dniu 16 listopada b.r. W dalszej części wypowiedzi poinformowała o pracach Międzyresortowego Zespołu do spraw reformy Jednostek Badawczo-Rozwojowych, któremu przewodniczył Minister Nauki, Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych.

Pani Minister stwierdziła, że lista jednostek proponowanych do przekształceń ma charakter informacyjny i powstała na podstawie deklaracji składanych przez te jednostki. **Przyjęto założenie, że przekształcenie jednostek nie może powodować dodatkowych obciążeń dla budżetu.** Każde przekształcenie nastąpi po wnikliwej analizie pod warunkiem uzyskania zgody Ministra Nauki.

Utrzymane zostaje zwolnienie z podatku dochodowego w części przeznaczony na działalność statutową.

Nadanie statusu jbr nastąpi w drodze rozporządzenia po uzgodnieniu między Ministrem Właściwym, Ministrem Finansów i Ministrem Nauki.

Budżet Nauki:

- priorytety – prace badawcze, wszystkie projekty i programy wieloletnie wzrost finansowania o 28% w stosunku do roku 2000;
  - obniżenie finansowania działalności statutowej w ramach struktury budżetu nauki o 6%;
  - finansowanie inwestycji – wzrost o wskaźnik inflacji;
  - pozostałe (wspomaganie nauki – składki do organizacji międzynarodowych, recenzje itp.) wzrost o poziom inflacji.
- Minister Andrzej Ryś przedstawił przesłanki na podstawie, których powstała koncepcja powołania PIB w resorcie:
- a) lista priorytetowych zadań;
  - b) opinia pokontrolna NIK;
  - c) problemy wynikające z finansowaniem jednostek przez Kasy Chorych;
  - d) pogrupowanie jednostek na podstawie analizy działalności merytorycznej;

e) dostosowanie do prawa działającego w UE.

Przewodniczący KSN - Janusz Sobieszczański w swojej wypowiedzi zwrócił uwagę na to, aby rozmowy ze stroną związkową odbywały się na etapie propozycji, a nie po podjętych decyzjach w sprawie restrukturyzacji jednostek.

Na zakończenie spotkania strona rządowa stwierdziła, że nie zapadły żadne wiążące decyzje dotyczące przekształceń jednostek w resorcie. Podjęto również deklarację, że nie odbędą się dalsze spotkania KSN z Resortem Zdrowia.

Z-ca Przewodniczącego Krajowej Sekcji Nauki
ds. Jednostek Badawczo-Rozwojowych
/-/ Jerzy Dudek

Zamieszczamy pismo Dyrekcji Przewozów Pasażerskich PKP otrzymane z MEN w sprawie sprzedaży uprawnień do ulgi 50% PKP. (Red.)

MINISTERSTWO EDUKACJI NARODOWEJ
Podsekretarz Stanu

Warszawa, 2000-11-21

Szanowni Państwo!

W związku ze zbliżającym się terminem dokonywania wykupu dla pracowników resortu edukacji narodowej utraczonych uprawnień do ulgowych przejazdów kolejami na rok 2001 pragnę poinformować, iż w dniu 9 listopada br. Dyrekcja Przewozów Pasażerskich PKP przesłała Ministerstwu pismo informujące o rozpoczęciu sprzedaży uprawnień wraz z ofertą cenową oraz wzorem umowy, której zawarcie do końca 2000 r. umożliwi dokonanie odbioru wykupionych legitymacji (w załączeniu wzór umowy i pismo Dyrekcji Przewozów Pasażerskich PKP).

Przeprowadzone rozmowy z Dyrekcją Przewozów Pasażerskich PKP potwierdziły, że podobnie jak w roku ubiegłym, decyzją Zarządu PKP przedstawiona oferta wykupu nie podlega jakimkolwiek negocjacjom.

Jednocześnie informuję, iż wzorem roku ubiegłego dokonywanie wykupu legitymacji uprawniających do 50 % zniżki przy przejazdach kolejami na rok 2001, decyzją Dyrekcji Przewozów Pasażerskich PKP następować będzie wyłącznie na skutek zawarcia przez uprawnione podmioty umowy do końca br. z właściwymi terytorialnie Zakładami Przewozów Pasażerskich PKP (aglomeracyjnymi). Odbiór legitymacji możliwy będzie po zawarciu stosownej umowy przy jednoczesnym uregulowaniu całej płatności przelewem lub gotówką.

Z poważaniem

Podsekretarz Stanu
/-/ Wojciech Książek

***

PKP - POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE

Warszawa, dnia 09-11-2000

Dyrekcja Przewozów Pasażerskich PKP uprzejmie informuje, że przedsiębiorstwo państwowe PKP rozpoczyna sprzedaż uprawnień do korzystania w 2001 roku z ulg przejazdowych dla pracowników zakładów pracy, do których odnoszą się postanowienia art.10 ustawy z dnia 10 czerwca 1992 r. (Dz. U. nr 54 poz. 254 z 1992 r. z późn. zm.) o uprawnieniach do bezpłatnych i ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego.

Przedsiębiorstwo PKP oferuje zainteresowanym zakładom pracy wykupienie dla pracowników legitymacji uprawniających do przejazdów pociągami PKP z ulgą 50% w klasie dowolnej. Wykupienie w/w dokumentów przejazdowych jest możliwe dla pracowników tych zakładów, którym przysługiwały one z mocy przepisów prawa lub układów zbiorowych pracy do dnia 31 grudnia 1992 roku.

Cena sprzedaży takiej legitymacji na 2001 rok została ustalona w wysokości **126,00 zł** (brutto) przy wykupie dla 100 % uprawnionych pracowników zakładu.

Kalkulacja ceny została oparta na podstawie stawek Taryfy osobowej i bagażowej PKP w 2000 roku i przewidywanym wzroście cen biletów na rok 2001.

Cena sprzedaży jednej legitymacji z ulgą 50 % odpowiednio rośnie przy mniejszym procentowym wykupie w stosunku do wszystkich zatrudnionych i uprawnionych pracowników. Określenie "osoba zatrudniona i uprawniona" oznacza pracownika zatrudnionego na czas nieokreślony lub określony, nie krótszy niż do 31 grudnia 2001 roku i w wymiarze co najmniej 1/2 etatu. Szczegółowe ceny sprzedaży jednej legitymacji uprawniającej do ulgi 50% w klasie dowolnej określa załącznik nr 1 do niniejszego pisma. W załączeniu przesyła się wzór umowy, który będzie stosowany przy sprzedaży uprawnień do korzystania z ulg przejazdowych w 2001 roku oraz wzór aneksu do umowy w przypadku konieczności dokupienia legitymacji w ciągu roku.

Należność za wykupione legitymacje może być zapłacona przelewem na konto wskazane w umowie lub gotówką w kasie przy odbiorze legitymacji. W przypadku regulowania należności przelewem, po odbiór dokumentów przejazdowych należy zgłaszać się do kasy po 7 dniach od dokonania przelewu wraz z poleceniem przelewu - odcinkiem D i kserokopią tego przelewu.

Legitymacje nie będą zabezpieczone hologramem, ponieważ zostały wykonane na papierze z zabezpieczeniami. W związku z tym proszę poinformować, wszystkich pracowników, że legitymacji nie wolno foliować.

Umowy z Państwem będą zawierane przez:

- Dyrekcję Przewozów Pasażerskich PKP - z nabywcami dokonującymi wykupu dla wszystkich osób uprawnionych w danej instytucji w kraju oraz z urzędami i instytucjami centralnymi administracji państwowej, jako zakładami pracy,

- Zakłady Przewozów Pasażerskich PKP (Aglomeracyjnych) z pozostałymi Nabywcami.

Zainteresowane zakłady pracy powinny zawrzeć umowy z PKP do końca br. Dyrekcja Przewozów Pasażerskich PKP informuje, że każda zainteresowana osoba, a także każdy zainteresowany zakład pracy może nabyć w uprawnionej kasie bilet sieciowy imienny lub bezimienny (miesięczny, kwartalny, półroczny, roczny), uprawniający do przejazdów wszystkimi rodzajami pociągów na terenie całego kraju w klasie dowolnej lub drugiej. /-/ Dyrektor Wydziału

Załącznik nr 1.

Szczegółowe ceny sprzedaży legitymacji uprawniającej do ulgi 50 % w klasie dowolnej w 2001 roku.

Liczba wykupionych legitymacji w stosunku do liczby uprawnionych pracowników	% wzrostu ceny
100 %	0%
81 - 99 %	20%
61 - 80 %	50%
41 - 60 %	80%
10 - 40 %	100%

W przedziale od 0 do 10 % nie będą zawierane umowy.

Przy uwzględnieniu podanej skali podwyżek, ceny sprzedaży jednej legitymacji uprawniającej do przejazdów w klasie dowolnej z ulgą 50 % przy wykupie dla części pracowników na 2001 rok- kształtują się następująco:

% wykupu	cena ogółem	cena netto	podatek VAT
100	126,00	117,76	8,24
81-99	151,20	141,31	9,89
61-80	189,00	176,64	12,36
41-60	226,80	211,96	14,84
10-40	252,00	235,51	16,49

***

UMOWA NR U/ /2001

w sprawie wykupienia uprawnień (legitymacji) do przejazdów z ulgą 50% w klasie dowolnej we wszystkich rodzajach pociągów ujętych w rozkładzie jazdy PKP.

W dniu 2000 r. w Warszawie pomiędzy przedsiębiorstwem państwowym "Polskie Koleje Państwowe", działającym przez Dyrekcję Przewozów Pasażerskich PKP z siedzibą w Warszawie, ul. Grójecka 17, zwaną dalej "PKP", reprezentowanym przez:

1) mgr Tadeusza Bronowskiego - Dyrektora Wydziału Sprzedaży w Dyrekcji Przewozów. Pasażerskich,

2) mgr ..... - Dyrektora Wydziału Ekonomicznego

a ..... z siedzibą w .....

zwanym dalej "Nabywcą", reprezentowanym przez:

1).....2) .....

została zawarta umowa, o treści następującej:

§ 1

1. Nabywca wykupuje od PKP uprawnienia (legitymacje) do przejazdów z ulgą 50 % w klasie dowolnej wszystkich rodzajów pociągów w ruchu krajowym, ujętych w rozkładzie jazdy PKP.

2. Uprawnienie, o którym mowa w ust.1, nie dotyczy obowiązującej zgodnie z taryfą osobową i bagażową PKP dopłaty za przejazd w pociągu objętym dopłatą. Dopłatę tę posiadacz legitymacji uprawniającej do ulgi przejazdowej, obowiązany jest wykupić w kasie przed rozpoczęciem podróży lub w pociągu. W przypadku wykupienia dopłaty w pociągu, posiadacz legitymacji ponosi dodatkowe koszty wystawienia biletu na dopłatę, w wysokości ustalonej w taryfie osobowej i bagażowej PKP.

§2

1. Nabywca wykupi dla pracowników .....sztuk (słownie.....) legitymacji, według wzoru stanowiącego załącznik nr 1 do umowy, uprawniających po ich prawidłowym wypełnieniu - do korzystania z ulgowych przejazdów w 2001 r. Liczba ta odpowiada ..... % osób zatrudnionych i uprawnionych do ulgowych przejazdów kolejami w dniu zawarcia umowy.

2. W dniu zawarcia umowy zatrudnionych i uprawnionych do ulgowych przejazdów kolejami jest.....osób.

3. Od ogólnej liczby osób zatrudnionych, Nabywca odejmuje przed ustaleniem procentu, o którym mowa w ust.1 - osoby, które:

1) są uprawnione do ulgowych lub bezpłatnych przejazdów kolejami z innego tytułu,

2) przebywają na urlopie bezpłatnym w okresie całego roku,

3) przebywają na urlopach wychowawczych,

4) odbywają zasadniczą służbę wojskową.

4. Przez użyte w ust.2 pojęcie "osoba zatrudniona i uprawniona" rozumie się pracownika zatrudnionego u Nabywcy w wymiarze co najmniej 1/2 etatu na czas nie określony lub określony, nie krótszy niż do 31 grudnia 2001 r.

§3

1. Cena za jedną legitymację uprawniającą do ulgowych przejazdów ze zniżką 50% wynosi:

netto (bez VAT) ..... złotych; brutto (z VAT..... złotych.

2. Jeżeli po dniu zawarcia umowy Nabywca podejmie decyzję o wykupieniu dodatkowych blankietów legitymacji i strony podpiszą odpowiedni aneks do niniejszej umowy, stosuje się cenę sprzedaży jednej legitymacji ustaloną w ust.1 z VAT.

§4

1. Nabywca odbiera druki legitymacji i reguluje należność w kasie PKP na stacji.....
2. Należność może być zapłacona:
  - 1) czekiem potwierdzonym, przelewem na konto bankowe Biura Kontroli Dochodów PKP w Olsztynie nr 11401111-00-293182 PLNCURR 02-57 w Banku Rozwoju Eksportu S.A O/ w Olsztynie. Przy płaceniu przelewem, na przelewie należy podać numer i datę Umowy.
  - 2) gotówką w kasie PKP, i wynosi ..... złotych. (Słownie .....))
3. Wydanie legitymacji następuje po przekazaniu przez Nabywcę do kasy wymienionej w ust.1.:
  - 1) dwóch egzemplarzy niniejszej umowy.
  - 2) czeku potwierdzonego, kopii potwierdzonego przez bank polecenia przelewu na kwotę należności.
  - 3) należności w gotówce.

Po odbiór legitymacji do wskazanej kasy należy zgłaszać się po 7 dniach od dokonania przelewu wraz z poleceniem przelewu - odcinkiem D i kserokopią tego przelewu.

4. Kasjer wydaje..... szt. (słownie .....) sztuk legitymacji, przyjmuje czek, potwierdzenie przelewu lub gotówkę i potwierdza zapłatę, wypełniając, stemplując i podpisując załącznik nr 3 w obydwu egzemplarzach umowy. Jeden egzemplarz umowy kasjer zwraca Nabywcy, a drugi zatrzymuje w kasie.
5. Kwota należności wykazana w ust.2 pkt.2 stanowi iloczyn ceny netto i liczby wydanych legitymacji, powiększony o 7% stawkę podatku od towarów i usług.
6. Fakturę VAT wystawia kasa wydająca blankiety legitymacji.

§5

1. Legitymacja - po prawidłowym jej wypełnieniu i ostemplowaniu przez Nabywcę oraz podpisaniu przez posiadacza - jest dokumentem uprawniającym do przejazdów z ulgą 50% w 2001 r.
- 2 Legitymacji nie wolno foliować.
3. Nabywca zobowiązuje się prowadzić rejestr imienny wydanych legitymacji wraz z ich numerami i serią. Nabywca zobowiązany jest zgłaszać każdorazowo do Biura Kontroli Dochodów PKP, o którym mowa w załączniku nr 2 do umowy - fakt kradzieży, zagubienia lub jej nie zwrócenia przez pracownika, z którym stosunek pracy został rozwiązany, zawieszony w lub wygasł - w terminie 7 dni od daty powzięcia wiadomości o tym zdarzeniu - w celu unieważnienia.

§6

1. PKP są uprawnione do kontrolowania:
  - 1) prawidłowości wypełniania legitymacji przez Nabywcę (Wystawcę),
  - 2) wykorzystywania legitymacji przez osoby uprawnione.
2. W przypadku stwierdzenia, że Nabywca wydał legitymację osobie nie uprawnionej, PKP obciążają Nabywcę (Wystawcę) opłatą dodatkową w wysokości dziesięciokrotnej ceny sprzedaży brutto (z VAT) jednej legitymacji, określonej w § 3 ust.1 niniejszej Umowy .
3. W przypadku stwierdzenia, że legitymacją posługuje się osoba nieuprawniona, PKP traktują taką osobę jako odbywającą przejazd bez ważnego biletu, a legitymację zatrzymują. O zaistniałym fakcie PKP powiadamiają Nabywcę (Wystawcę) legitymacji.

§7

1. PKP dokonają zwrotu należności za nie wykorzystaną legitymację w następujących przypadkach:
  - 1) jeżeli Nabywca wykupił więcej legitymacji niż liczba osób zatrudnionych i uprawnionych w dniu zawarcia umowy i nie nawiązał stosunku pracy, mimo wcześniejszego zamiaru,
  - 2) jeżeli stosunek pracy z posiadaczem legitymacji został rozwiązany, zawieszony lub wygasł,
  - 3) w razie śmierci posiadacza legitymacji.
2. Zwrot należności za całkowicie nie wykorzystaną legitymację, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych przysługuje Nabywcy, tylko w przypadku określonym w ust. 1 pkt.1 – pod warunkiem, że legitymacja nie jest wypełniona.
3. Zwrot należności za częściowo nie wykorzystaną legitymację po potrąceniu kosztów manipulacyjnych przysługuje Nabywcy w przypadkach określonych w ust. 1 pkt. 2 i 3.
4. PKP dokonują zamiany legitymacji po uprzednim zwrocie legitymacji pracownika, z którym stosunek pracy został rozwiązany, wygasł, a także legitymacji niewłaściwie wypełnionej lub zniszczonej, jeżeli:
  - 1)w miejsce pracownika, któremu wydano legitymację, Nabywca zatrudnia inną osobę.
  - 2) legitymacja została nieprawidłowo wypełniona przez Nabywcę.
  - 3)legitymacja uległa zniszczeniu, a zachowały się takie jej szczątki, na podstawie których można ustalić tożsamość jej posiadacza, nazwisko i imię, serię, numer legitymacji i datę jej ważności.

§8

1. W przypadku zagubienia lub kradzieży legitymacji o określonym numerze, serii, dacie ważności i tożsamości posiadacza lub zniszczenia legitymacji w stopniu uniemożliwiającym ustalenie tożsamości posiadacza, ale zachowania się numeru i serii legitymacji oraz daty jej ważności PKP sprzedają nową legitymację za cenę brutto (z VAT) odpowiadającą różnicy między ceną brutto (z VAT) wynikającą z § 3 umowy, a ceną brutto (z VAT) proporcjonalną do czasu, w którym będzie wykorzystywana np. za legitymację wydaną od 1 sierpnia – kasa pobiera 5/12 ceny brutto (z VAT) – nie niższą jednak niż opłata manipulacyjna ustalona w załączniku nr 2 do umowy.

2. Nabywca zgłasza w terminie 7 dni fakt zagubienia, kradzieży lub przesyła zniszczoną legitymację z prośbą o sprzedaż nowej do Biura Kontroli Dochodów PKP, o którym mowa w załączniku nr 2 do umowy.

§9

Sposób obliczania zwracanych należności, tryb dokonywania zwrotów, sposób zamiany legitymacji oraz wysokość odstępnego określa załącznik nr 2 do umowy.

§10

W sprawach nie unormowanych w umowie mają zastosowanie przepisy prawa przewozowego oraz kodeksu cywilnego.

§ 11

Umowa niniejsza jest zawarta na okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2001 r.

§ 12

Spory pomiędzy stronami, powstałe na tle realizacji umowy, będą rozstrzygane przez sąd właściwy dla siedziby PKP.

§13

Umowę sporządzono w czterech jednobrzmiących egzemplarzach po dwa dla każdej ze stron.

NABYWCA
(popisy, pieczęcie firmy
i osób podpisujących)

PKP
(popisy, pieczęcie firmy
i osób podpisujących)

SPRAWOZDANIA Z DZIAŁALNOŚCI KOMISJI STAŁYCH KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"

Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej KSN

W okresie objętym sprawozdaniem członkowie Komisji Rewizyjnej (KR) uczestniczyli we wszystkich posiedzeniach zarówno Rady jak i Prezydium KSN. Zwykle było obecnych od 1-go do 3-ch członków KR. W pełnym składzie 5-ciu członków KR zebrała się dwukrotnie. Stąd wniosek o celowość ograniczenia w przyszłości ilości członków KR do 3-ch, tak aby można było łatwo zapewnić wymaganą reprezentatywność i decyzyjność. Zebrane doświadczenia skłoniły również KR do opracowania wewnętrznego regulaminu wyborczego dla struktur sekcji, tzn. zespołów, komisji problemowych i samej KR, ponieważ brak jest stosownych zapisów w ogólnozwiązkowej ordynacji wyborczej. Proponuje się wprowadzenie tych zmian do Regulaminu KSN NSZZ "Solidarność" na najbliższym WZD Sekcji (kongresie).

Przeanalizowano działalność finansową tzn. strukturę, celowość i wysokość poniesionych wydatków na statutową działalność KSN w oparciu o udostępnione przez Biuro KSN dokumenty za okres objęty sprawozdaniem. Po uzyskaniu dodatkowych wyjaśnień, KR stwierdza poprawność podejmowanych decyzji i pragnie zwrócić uwagę na dalszy postęp organizacyjny i funkcjonalny pracy Biura KSN. Nie badano bilansu przychodów i kosztów z uwagi na wprowadzony komputerowy program księgujący. Dopiero po zamknięciu roku budżetowego będzie możliwe jego zbilansowanie w styczniu 2001 r. Stwierdzamy jedynie w oparciu o bieżące dane, że obecnie nie ma zagrożenia utraty płynności finansowej i zaplanowany budżet zostanie wykonany. Jednocześnie pragniemy zwrócić uwagę na potrzebę bardziej trafnego planowania (prognozowania) poszczególnych pozycji przyszłorocznego budżetu, chociażby z wykorzystaniem dotychczasowych doświadczeń z ubiegłych lat.

KR stwierdza, że w opiniowanym okresie Rada i Prezydium KSN działały zgodnie ze Statutem Związku i Regulaminem Sekcji oraz uchwałami WZD. Dwie ze zgłoszonych w tym okresie spornych spraw rozstrzygnięto na korzyść Prezydium, posiłkując się zewnętrznymi opiniami prawnymi.

Za Komisję
/-/ Tadeusz Werbowski

_*_*_

Sprawozdanie z prac Komisji ds. Warunków Pracy i Spraw Socjalnych KSN

Łódź, 23.10.2000 r.

Komisja ds. warunków pracy i spraw socjalnych działa jednoosobowo. W chwili obecnej działania bezpośrednie Komisji można określić jako działania interwencyjne związane głównie z wyjaśnieniami obecnych przepisów prawa dotyczących ustawy o Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. Komisja współpracuje z dwoma komisjami KSN tj.:

- 1) Komisją ds. płacowych (ankieta płacowa rozszerzona o pytania dotyczące Z.F.Ś.S).
- 2) Komisją ds. interwencji (pomoc w rozwiązaniu konfliktu w Słupsku przy współpracy z Zarządem Regionu Ziemi Słupskiej).

Udzielano pomocy Przewodniczącym Komisji Zakładowych Uczelni Artystycznych. Uczestniczenie w pracach Komisji Sejmowej Edukacji, Nauki i Młodzieży. Jedną z ważniejszych prac Komisji był czynny udział w pracach Prezydium i Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność".

Przewodniczący
Komisji ds. Warunków Pracy i Spraw Socjalnych KSN
/-/ Bogdan Rudnik.

*****

Sprawozdanie
z prac Komisji ds. Organizacji i Finansowania Nauki KSN
Warszawa, 20.10.2000 r.

Podstawowy kierunek prac Komisji w okresie czerwiec 1998 - październik 2000 r. związany był z ustawą "Prawo o szkolnictwie wyższym". Oprócz tekstu projektu ustawy przygotowanego przez Zespół ds. Ustawy, w składzie: Julian Fercz, Andrzej Grząślewicz, Ewa Mróz, Jerzy Olędzki (przewodniczący), Zofia Sikorska-Piwowska, Maria Wesołowska, Krzysztof Zboiński, powstały opracowania towarzyszące, z których najważniejsze, to:

- "Ocena polskiego systemu szkolnictwa wyższego i nauki wraz z propozycjami zmian legislacyjnych" - opracowanie dla Klubu Parlamentarnego AWS (autorzy: J. Olędzki, W. Pillich, K. Schmidt-Szałowski), kwiecień 1999 r.
- "Omówienie projektu KSN ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* wraz z odniesieniem do innych projektów tej ustawy - opracowanie dla Klubu Parlamentarnego AWS (autorzy: Julian Fercz, Andrzej Grząślewicz, Ewa Mróz, Jerzy Olędzki, Zofia Sikorska-Piwowska, Maria Wesołowska, Krzysztof Zboiński), luty 2000 r.
- "Prawo o szkolnictwie wyższym w Polsce - przegląd postulowanych zmian" referat na Seminarium Słowacko-Polskim dotyczącym organizacji i problemów szkolnictwa wyższego w Słowacji i w Polsce, 15 - 17 wrzesień 2000 r. (autor: J. Olędzki), opublikowany w biuletynie "Wiadomości KSN" nr. 9, wrzesień 2000 r.
- "Zarys systemu i sytuacji szkolnictwa wyższego w Polsce - proponowane kierunki zmian" - opracowanie KSN przy współpracy z Fundacją Fridricha Eberta w Polsce (autorzy: J. Olędzki, W. Pillich, J. Sobieszcański), październik 2000 r.

Członkowie Komisji uczestniczyli również w wielu pracach wspólnych z innymi komisjami stałymi KSN i Prezydium. Można tu przytoczyć współpracę z Komisją Płacową przy ankietach KSN dotyczących sytuacji finansowej szkół wyższych i udział w ważniejszych akcjach interwencyjnych KSN (np. konflikt w Uniwersytecie Łódzkim). Do stałych zadań Komisji należy też uczestniczenie w posiedzeniach komisji sejmowych, szczególnie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, a także w posiedzeniach Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego.

Przewodniczący
Komisji ds. Organizacji i Finansowania Nauki KSN
/-/ Jerzy Olędzki

-*_*-

Sprawozdanie
z prac Komisji Zagranicznej KSN
Kraków, XI.2000 r.

W pracach Komisji Zagranicznej w okresie sprawozdawczym brali udział tylko niektórzy jej członkowie, a mianowicie A. Grząślewicz, B. Jakubowska, E. Kryś, E. Leszczyńska, R. Mosakowski i W. Pillich.

Działalność Komisji Zagranicznej składała się z pracy w Komitetach i Komisjach EI, uczestnictwa jej członków w konferencjach, seminariach i posiedzeniach organizowanych za granicą, organizacja seminariów i konferencji w Polsce, przygotowywanie materiałów dla innych Komisji KSN, Rady i Prezydium KSN.

I. Uczestnictwo w Komitetach

1. Członkiem Komitetu Europejskiego EI jest R. Mosakowski, który został ponownie wybrany w maju 1999 roku w Luksemburgu w czasie Konferencji EI(E) (Europejskich związków EI) wraz z Konferencją ETUCE. R. Mosakowski bierze udział w posiedzeniach Komitetu (dwa razy w roku) na których dyskutuje się politykę europejską EI i stanowisko związków europejskich dotyczących polityki ogólnoswiatowej EI. Koszty przejazdu i pobytu pokrywa EI.

2. Członkiem Komitetu Szkolnictwa Wyższego i Nauki EI(E) jest Hanna Witkowska, która brała udział tylko w niektórych posiedzeniach (odbywają się dwa razy rocznie) ze względu na brak dofinansowania przez EI. Komitet ten omawia i ustosunkowuje się do opracowywanych, przez europejskich ministrów edukacji, planów ujednoczenia studiów wyższych w Europie (*załącznik 1*), oraz konsekwencji podpisania porozumień GATT o wolnym handlu także obejmującym edukację.

3. Członkiem Komitetu Równości Szans EI jest E. Leszczyńska, wzięła tylko udział w niektórych posiedzeniach ze względu na nie pokrywanie kosztów przelotu przez EI. Prezydium KSN zdecydowało nie pokrywać kosztów uczestnictwa w tym Komitecie.

II. Udział w konferencjach, seminariach, dyskusjach okrągłego stołu itp.

1. W dniach 19-24 lipca 1998 roku Hanna Witkowska była gościem Konwencji American Federation of Teachers w Nowym Orleanie. W czasie Konwencji uczestniczyła w posiedzeniach Sekcji Szkolnictwa Wyższego AFT i nawiązała kontakty z przewodniczącym Irvinem Polishookiem i delegatami reprezentującymi wszystkie Stany. Wynikiem tych rozmów było zorganizowanie seminariów polsko-amerykańskich.

2. Od 25 do 29 lipca 1998 r. delegatami na II Kongres EI byli Ryszard Mosakowski i Hanna Witkowska (koszty pokryte przez EI), w trakcie Kongresu brali udział w dyskusji w sesji plenarnej, obradach tematycznych i grupowych (Forum Kobiet, Sektor Szkolnictwa Wyższego), (*patrz Wiadomości KSN nr 2(37) str. 15-16*).

3. Od 5 do 9 października 1998 r., w Paryżu odbyła się Światowa Konferencja Szkolnictwa Wyższego UNESCO, delegatem KSN-u była H. Witkowska, R. Mosakowski włączony do delegacji rządowej, której przewodniczył Minister MEN-u M. Handke. Należy podkreślić docenienie kompetencji KSN-u i osobistych R. Mosakowskiego, który jako jedyny przedstawiciel Polski był wybrany jako przewodniczący obrad jednej z grup problemowych (finansowania szkolnictwa wyższego), z inicjatywy R. Mosakowskiego zostały wprowadzone poprawki do końcowej rezolucji uchwalonej przez przedstawicieli rządów.

4. W listopadzie 1998 r. E. Kryś brała udział w konferencji poświęconej dostosowania się finansowania w krajach kandydujących do standardów Unii Europejskiej, odbyła się ona w Budapeszcie.

5. W lutym 1999 i 2000 roku R. Mosakowski wziął udział w szkoleniu dla działaczy związkowych w Brukseli.

6. W konferencji na temat opieki zdrowotnej w październiku 1999 r. w Luksemburgu uczestniczyła E. Leszczyńska.

7. W szkołach letnich sekcji szkolnictwa wyższego GEW w 1999 i 2000 r. uczestniczył W. Pillich.

8. W światowej Konferencji Szkolnictwa Wyższego we wrześniu 1999 r. w Budapeszcie wzięli udział J. Sobieszczęński, R. Mosakowski i H. Witkowska. R. Mosakowski przewodniczył obradom jednego warsztatu, a wszyscy uczestnicy brali czynny udział w dyskusjach.

9. W obradach Okrągłego Stołu dla Europy Środkowej i Wschodniej we wrześniu 1999 r. w Bratysławie wzięli udział R. Mosakowski i A. Grząślewicz.

10. Byliśmy zaproszeni na Kongres PDSZ (węgierskiego związku nauczycieli). KSN reprezentowali J. Sobieszczęński i W. Pillich, oraz na Kongresie słowackiego związku nauczycieli byli J. Sobieszczęński i M. Wesołowska. Nawiązano bliższą współpracę i omówiono organizację seminariów polsko-słowackich.

11. W kwietniu 2000 r. odbyła się Konferencja Bałtycka na promie pomiędzy Helsinkami, a Sztokholmem (*patrz Wiadomości KSN nr 7(53) str. 10*), w której wzięli udział T. Kolenda i H. Witkowska.

12. W maju 2000 roku H. Witkowska uczestniczyła w obradach Okrągłego Stołu w Londynie na temat jakości w szkolnictwie, była tam sprawozdawcą jednego z tematów.

III. Seminaria i Konferencje organizowane w Polsce

1. W listopadzie 1998 r. w Krakowie KSN i Sekcja Oświaty zorganizowały Konferencję EI na temat współpracy i pomocy okazywanej przez związki nauczycielskie afiliowane do EI krajom Europy Środkowej i Wschodniej w Konferencji z KSN-u wzięli udział: J. Sobieszczęński, R. Mosakowski i H. Witkowska.

2. W dniach 2-5 grudnia 1998 r. odbył się w Krakowie Okrągły Stół (zorganizowany przez KSN i Sekcję Oświaty) na temat oświaty i szkolnictwa wyższego w krajach post-komunistycznych. W obradach wzięło udział 90 delegatów z zagranicy, z KSN-u wzięli udział J. Sobieszczęński, R. Mosakowski, H. Witkowska, E. Leszczyńska, E. Kryś, A. Grząślewicz i w jednym dniu W. Pillich (*Załącznik 2*).

3. Organizacja seminariów polsko-amerykańskich w kraju, gdzie w październiku 1999 r. w Warszawie i czerwcu 2000 r. w Sopocie, wykładowcami byli William E. Scheuerman - Prezydent Zjednoczenia Zawodów Uniwersyteckich i Perry Robinson - Zastępca Dyrektora Departamentu ds. Szkolnictwa Wyższego AFT, ze strony polskiej było ponad 60 uczestników. Materiały z seminariów są w opracowaniu.

4. Organizacja seminarium polsko - słowackiego w Sopocie (wrzesień 2000 r.), seminarium było poświęcone wymianie doświadczeń dotyczących szkolnictwa wyższego i nauki w obu krajach.

IV. Wizyty przedstawicieli EI i związków zawodowych.

1. W 1999 r. przyjęto delegację EI w osobach wice - prezydenta Charlie Lennon i zastępcy sekretarza generalnego Elie Jouen.
2. W 2000 r. przyjęto Alain Moucheaux z EI(E) i omówiono z nim formy pomocy EI dla krajów w okresie przemian.
3. W 2000 r. przyjechał do KSN z wizytą Gerd Keller z GEW w celu omówienia dalszej współpracy.

V. Opracowanie materiałów i inne akcje.

1. Z prawie wszystkich konferencji i spotkań zostały opracowane sprawozdania w większości umieszczane w "Wiadomościach KSN".
2. Przygotowano szereg materiałów pomocniczych dla Komisji opracowującej projekt Ustawy o Szkolnictwie Wyższym, m.in. ułożono i rozesłano ankietę w sprawie modelu kariery naukowej i akredytacji do europejskich związków szkolnictwa wyższego.
3. Na konferencje i seminaria przygotowano szereg opracowań dotyczących sytuacji w naszym szkolnictwie wyższym (w języku angielskim).
4. Odpowiedziano i wypełniono dużą liczbę ankiet nadsyłanych przez EI.
5. Przesłano szereg protestów dotyczących prześladowań nauczycieli w wielu krajach.
6. Zorganizowano akcję zbierania pieniędzy w celu pomocy szkołom w Kosowie.

Uwagi:

W okresie sprawozdawczym odbyło się szereg konferencji i spotkań organizowanych przez EI, w których nie mogliśmy brać udziału z powodu konieczności pokrycia wszystkich kosztów - pobytu i przelotu. Wzięliśmy tylko udział wtedy, kiedy pokryte były wszystkie koszty lub ich część. W związku z tym w każdym roku nie wykorzystaliśmy wszystkich zaplanowanych w budżecie wydatków, największym obciążeniem finansowym są składki do EI obliczane jako promile naszego PKB.

Sprawozdanie sporządziła:
Zastępca Przewodniczącego ds. Zagranicznych
KSN NSZZ "Solidarność"
/-/ Hanna Witkowska

-*-*-

Załącznik 1.

Wspólne oświadczenie ICFTU/ITE/TUAUC na temat globalnego kryzysu ekonomicznego Obszerne streszczenie

Oświadczenie składa się z:

Opisu ostatniego Światowego kryzysu i jego przyczyn: złe zarządzanie gospodarką i zła polityka socjalna, podtrzymywana globalizacja ze ślepyim stosowaniem liberalizmu finansowego bez narodowych i międzynarodowych mechanizmów regulujących. Bankierzy i instytucje finansowe popełniły ogromne błędy w ocenie, których kosztem jest utrata pracy przez miliony ludzi. Kryzys ujawnił endemiczne problemy korupcji i niepowodzenie instytucji zabezpieczających.

Stwierdzenia o konieczności zwiększenia popytu i zatrudnienia - kraje OECD i Ministrowie Finansów muszą zastosować skoordynowaną strategię celem utrzymania zrównoważonego popytu i tworzenia miejsc pracy. Ta strategia musi zawierać: dalsze zmniejszanie stóp procentowych, radykalną reformę banków japońskich, celową ekspansję inwestycji w infrastrukturę, pomoc finansową krajom rozwijającym się i będącym w okresie przemian (transition) ukierunkowaną na złagodzenie ubóstwa, programy socjalne i restrukturyzację, publicznych i prywatnych długów włączając w to ulepszenie inicjatywy MFW i Banku Światowego "Silnie zadłużone biedne kraje", wysiłki wypłacenia zaległych zarobków pracownikom rosyjskim.

Stwierdzenia, że międzynarodowe poparcie dla rozwijających się, zmieniających się i wschodzących gospodarek musi być ukierunkowane na kraje najbardziej dotknięte kryzysem i na ludzi najbardziej narażonych. Priorytetami powinny być: ochrona budżetów **edukacji i zdrowia**, tworzenie i rozwijanie opieki socjalnej, roboty publiczne wraz kursami dla bezrobotnych, utrzymanie siły nabywczej minimalnych zarobków, rozwój zdrowych stosunków pracy poprzez promocję trójstronnego dialogu (rządy, pracodawcy i związki) opartych na Standardach MOP .

Propozycji utworzenia Międzynarodowej Komisji do Regulacji Międzynarodowego Rynku Finansowego. Dotychczas istniejące instytucje wczesnego ostrzegania jak IMF i Komitet Bazylejski zawiodły.

Żądania przejrzystości reform bankowych i polityki finansowej. Niektóre problemy powinny być rozwiązane jak najprędzej są to: poprawienie koordynacji polityki fiskalnej i monetarnej dotyczącej zwłaszcza dolara, jena i euro; uznanie prawa państwa do kontroli przepływu kapitału krótko-terminowego; wprowadzenie wiążących międzynarodowych standardów dla ostrożnych regulacji rezerw kapitałowych; polepszenia informacji o przepływie kapitału, prywatnych długach i rezerwach; poważne przestudiowanie wprowadzenia międzynarodowego podatku na zagraniczne operacje wymiany; wyraźne zmniejszenie zadłużenia najbiedniejszych krajów rozwijających się.

Potrzeby lepszych standardów dla korporacyjnego zarządzania, a "Wskazówki dla Korporacyjnego Zarządzania" opracowane przez OECD muszą zawierać propozycje rozwiązań, w celu uzyskania szerszej wspólnej odpowiedzialności udziałowców. Powinny być przedsięwzięte kroki zwalczania przekupstwa i korupcji przy pomocy środków OECD i porozumień ze związkami.

Przedstawienia związków kryzysu ze zmieniającym się społecznym obliczem globalizacji. Kryzys ujawnił niebezpieczeństwo ignorowania wymiaru społecznego globalizacji, polityki stabilizacji prowadzące do eksplozji społecznej podważają wiarygodność MFM i Banku Światowego. Jedynie dialog pomiędzy rządami, związkami pracowniczymi i pracodawcami może doprowadzić do zbudowania konsensusu i budowy dobrej gospodarki. Zwrócenia uwagi, że stabilne gospodarki istnieją w krajach gdzie istnieje jedność społeczna zbudowana na inwestycjach w **edukację i szkolenia**, opiekę zdrowotną i zdrowy system stosunków pracy.

Stwierdzenia, że budowa nowego systemu globalnej stabilności finansowej musi zawierać Umowę Społeczną. Koniecznym jest zreformowanie MFW i Banku Światowego, tak aby programy dostosowawcze promowały dobre zarządzanie, respektowały prawa człowieka, zmniejszyły bezrobocie i nędzę. Powinny być respektowane Deklaracje MOP. Konieczna jest debata w Światowej Organizacji Handlu celem zapewnienia przestrzegania podstawowych standardów pracy w negocjacjach.

Zwrócenia uwagi, że niepowodzenie globalnej polityki gospodarczej może prowadzić do nacjonalizmu i izolacjonizmu, wraz z tym zakończył międzynarodowe wysiłki eliminacji biedy, mogłoby to prowadzić do destabilizacji stosunków międzynarodowych i do wojen. Rzeczywistym pytaniem jest - Czy istnieje wola polityczna budowy polityki i instytucji międzynarodowych w celu opanowania procesu globalizacji, tak aby wyjść naprzeciw potrzebom i aspiracjom ludzi?

*Uwaga podkreślenia w tekście H. W.
Oryginalny tekst zawiera 3 strony*

Załącznik 2.

EDUCATION INTERNATIONAL Okrągły stół Związków z Europy Środkowej i Wschodniej "Finansowanie, jakość systemów edukacyjnych i uznanie dyplomów w perspektywie zintegrowanej Europy"

Kraków (Polska) 2 - 4 Grudzień 1998 r.

Na zaproszenie EI związki nauczycielskie z Belgii, Bośni-Hercegowiny, Bułgarii, Chorwacji, Czech, Danii, Finlandii, Francji, Grecji, Gruzji, Irlandii, Łotwy, Litwy, Macedonii, Mołdawii, Niemiec, Norwegii, Polski, Rosji, Słowacji, Węgier, Stanów Zjednoczonych i Zjednoczonego Królestwa zebrały się w Krakowie (Polska) w celu przedstawienia opinii i analiz dotyczących finansowania, jakości systemów edukacyjnych i uznania dyplomów w perspektywie zintegrowanej Europy:

1. Obecnie powiększają się oczekiwania i żądania społeczeństwa oraz jego politycznej reprezentacji w stosunku do edukacji. Jednocześnie jest jasnym, że w większości krajów zmniejszane są środki na edukację.
2. Komisja Edukacja dla 21 Wieku (Komisja Delors) sugerowała, że kraje muszą inwestować w edukację co najmniej 6% PKB. 2-gi Kongres EI w Waszyngtonie poparł tę propozycję. Niestety, według statystyk UNESCO, około 2/3 państw na świecie inwestuje mniej.
3. Poziom inwestowania przez Państwo, w krajach wychodzących z długo-okresowego niedoinwestowania powinien być znacząco wyższy niż 6%. PKB.
4. Ważnym jest aby nowy rozwój polepszał poziom ilości studentowi finansowania szkolnictwa wyższego.
5. Powinno się uznać, że tylko publiczne szkolnictwo zapewnia wszystkim dzieciom zdrowe podstawy dla uczenia się ustawicznego. Każde dziecko jest zdolne do uczenia się. Studenci powinni mieć możliwość zrealizowania swoich możliwości według swoich zasług, a nie możliwości finansowych swoich rodzin.
6. Głównym źródłem publicznego finansowania są podatki. Stanowią one najpewniejsze źródło dochodu rządów i w przyszłości, także powinny stanowić najważniejszy dochód państwa.

7. W ostatnich latach międzynarodowe rynki finansowe odgrywały rosnącą rolę w podejmowaniu decyzji przez rządy, zwłaszcza w małych państwach i państwa zależne od międzynarodowych inwestycji zmuszone były podporządkowywać się siłom międzynarodowego rynku. Stwarza to, dla tych państw, trudności w wprowadzaniu podatków postrzeganych jako negatywne przez międzynarodowe kompanie. Z tej perspektywy podstawowym wydaje się przeanalizowanie możliwości wprowadzenia podatków obejmujących transakcje spekulacyjne i polityki fiskalnej uniemożliwiającej dumping fiskalny.

8. Jakość edukacji nie jest pojęciem statycznym. W celu ochrony jakości edukacji, związki nauczycielskie powinny przedstawić propozycje w celu zapewnienia gotowości systemów edukacyjnych do przyjęcia nowych wyzwań.

9. Promocja wysokiej jakości edukacji wymaga wprowadzenia odpowiednich metod oceny. Dobry system oceny powinien mieć charakter afirmujący, wspomagający i diagnostyczny. Nie powinien podważać pracy w szkole lub straszyć nauczycieli i uczniów, oraz nie powinien prowadzić do przeciążenia pracą nauczycieli.

10. W cel umożliwienia młodym ludziom studiowania w różnych krajach, w celu pogłębienia międzynarodowej solidności i poprawy jakości całej edukacji, należy znaleźć drogi nie tylko dla istniejącego wzajemnego uznania dyplomów, ale i wzajemnego uznania kwalifikacji.

11. Nauczyciele stoją przed wyzwaniami ulepszenia edukacji, obrony i podniesienia statusu nauczyciela oraz znalezienia nowych środków dla edukacji. Z tej perspektywy ważnym jest kontynuowanie pogłębionej dyskusji nad wieloma z problemów podniesionych w Krakowie. Problemy takie jak podatki i finansowanie edukacji, treść edukacji, wzajemne uznanie kwalifikacji, ocena i promocja wysokiej jakości systemów szkolnictwa publicznego są w centrum uwagi EI i specjalnie jej afiliowanych członków z Europy Środkowej i Wschodniej.

-*_*-

Sprawozdanie **z prac Komisji ds. Legislacyjnych Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność"** Poznań, 25 X 2000 r.

W powołanym okresie Komisja ds. Legislacyjnych pracowała w następującym składzie:

Przewodnicząca - Krystyna Andrzejewska -

Członkowie:

Jarosław Mikołajewicz - UAM Poznań

Wojciech Mitkowski - AGH Kraków

Kazimierz Świrydowicz - UAM Poznań

Komisja w minionym okresie:

- **przygotowała** projekt uchwały Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" w sprawie wprowadzenia regulaminu posiedzeń Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ "Solidarność" oraz Prezydium KSN,

- **przygotowała** projekt Zarządzenia ... w sprawie zasad i trybu przyznawania pracownikom oraz uczestnikom dziennych studiów doktoranckich dodatków za prace wykonywane w warunkach szkodliwych dla zdrowia lub uciążliwe,

- **przygotowała** razem z Przewodniczącym Komisji ds. płac projekt stanowiska w sprawie uprawnień Rektora Uczelni i zakładowych organizacji związkowych wynikających z art. 27 ust. 3 ustawy z dnia 23 maja 1991 roku o związkach zawodowych. Projekt został zaprezentowany w trakcie negocjacji w Ministerstwie Edukacji Narodowej dotyczących sporu płacowego w Uniwersytecie Łódzkim w 1998 roku. Stanowisko to zostało również wpisane do listu Ministra Edukacji Narodowej skierowanego do Rektorów Uczelni w sprawie podwyżek płac w 1999 roku,

- **opiniowała** zmiany proponowane w: Kodeksie pracy, ustawy o wynagradzaniu pracowników państwowej sfery budżetowej oraz innych ustaw pośrednio dotyczących spraw szkolnictwa wyższego i zawodowego,

- **wydała** około 25 opinii na prośbę Komisji Zakładowych należących do Krajowej Sekcji Nauki dotyczących spraw pracowniczych,

- **wydała opinię w sprawie zatrudnienia w Krajowej Sekcji Nauki osób pochodzących z wyboru** (tzw. etaty merytoryczne). Jako członek Prezydium KSN w powołanej sprawie zgłosiłam zdanie odrębne na posiedzeniu Rady KSN w dniu 10 czerwca 2000 roku, którego treść uważam za stosowne ujawnić,

- **w ostatnim okresie** osobiście wyjaśniałam jak w świetle zmian ustawy emerytalnej od 1 lipca 2000 roku - moga ponownie mimo korzystania z emerytury nadal być zatrudnieni na podstawie mianowania nauczyciele akademicy i pracownicy naukowi,

- **została** wydana opinia w sprawie sporu zbiorowego z Rządem RP oraz wzór wniosku.

Finansowanie działalności Komisji ds. Legislacyjnych KSN.

1. Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu w związku z kosztami z tytułu działalności została zmniejszona składka miesięczna na rzecz KSN o kwotę 150,00 zł.

2. Komisja korzysta ze sprzętu, zbiorów przepisów i pomieszczenia Komisji Zakładowej NSZZ "Solidarność" UAM udostępnionych przez Władze Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

3. Nie korzystamy z usług pracowników administracyjnych KSN.

Przewodnicząca Komisji
ds. Legislacyjnych KSN NSZZ "S"
/-/ Krystyna Andrzejewska

._*._

Sprawozdanie z prac Komisji ds. Interwencji Warszawa, XI.2000 r.

Komisja Interwencji KSN została powołana do życia w styczniu 1996 r.. Cele i zasady działania tej Komisji zostały określone przez jej przewodniczącego i zatwierdzone przez Prezydium KSN. Zgodnie z tymi ustaleniami Komisja zajmuje się:

1. Udzielaniem pomocy w indywidualnych przypadkach naruszania prawa pracy przez pracodawców zaczynając od interwencji bezpośrednio u pracodawców aż do wniesienia spraw do sądów pracy i reprezentowania pracowników w tych sądach na podstawie art. 465 K.p.c..
2. Udzielaniem pomocy Komisjom Zakładowym w przypadku naruszania przez pracodawców prawa pracy, prawa związkowego, a także przy negocjowaniu regulaminów i układów zbiorowych pracy.
3. Udzielaniem pomocy Komisjom Zakładowym w rozwiązywaniu sporów zbiorowych uczestnicząc w nich w charakterze negocjatora, mediatora lub eksperta.
4. Udzielając porad prawnych członkom związku i Komisjom Zakładowym.
5. Prowadzenie szkoleń z szeroko pojętego prawa pracy.

Specyfika zadań Komisji - każda sprawa wniesiona do Komisji jest sprawą incydentalną - prowadzi do tego, że w rzeczywistości w przypadku interwencji u pracodawcy komisja interwencji działa w składzie: Przewodniczący Komisji z ramienia KSN-u (Edward Krauze) i Komisja Zakładowa reprezentująca interesy pracowników. Również większość interwencji sądowych odbywa się na wniosek Komisji Zakładowych i przy udziale ich przedstawicieli.

Przewodniczący Komisji korzysta z pomocy prawnej wybitnych znawców prawa pracy (w tym sędziów Sądu Najwyższego, przedstawicieli Rzecznika Praw Obywatelskich itd.).

Przewodniczący Komisji współpracuje również, jeśli zajdzie potrzeba, z Zarządami Regionów. Współpraca taka miała miejsce z Regionem Ziemi Łódzkiej, z Regionem Mazowsze, z Regionem Dolnośląskim i z Regionem Ziemi Słupskiej. W każdym z tych przypadków regiony zwracały się do KSN-u z prośbą o pomoc.

Na prośbę Przewodniczącego Sekretariatu Kultury i Środków Przekazu (Jacka Waissa), za zgodą Prezydium KSN, przewodniczący Komisji wspomagał prawnie i interwencyjnie organizacje związkowe zrzeszone w tym Sekretariacie.

Przewodniczący Komisji nie podejmował żadnych działań bez wiedzy i zgody Prezydium lub Przewodniczącego KSN.

Z prośbami o pomoc zwracały się do Komisji Interwencji Komisje Zakładowe szkół wyższych, instytutów PAN, JBR-ów i inne z całej Polski, jak również pracownicy tych instytucji.

W sprawozdawanym okresie przewodniczący Komisji odpowiedział na ok. 1000 listów (e-mail) przysyłanych przez Komisje Zakładowe i członków związku. Pytania zawarte w tych listach dotyczyły na ogół spraw interwencyjnych - prośby o opinie prawne, o interwencje itd.. Oprócz tego w trzech sprawach dotyczących zwolnienia z pracy członka Rady KSN, zwolnienia z pracy adiunkta w UMCS i fałszerstwa naukowego w Akademii Medycznej we Wrocławiu korespondencja obejmuje łącznie 154 listy (e-mail).

Przewodniczący Komisji wysłał w tym okresie ok. 120 oficjalnych pism - wystąpień do sądów pracy, do ministrów, rektorów wyższych uczelni i dyrektorów instytutów naukowych.

Przewodniczący Komisji uczestniczył w roli mediatora lub negocjatora w 6-ciu sporach zbiorowych - wszystkie zakończone pomyślnie:

1. w Polskim Radio SA,
2. w Zamku Królewskim w Warszawie,
3. w Muzeum Archeologii w Warszawie,
4. w Instytucie Nawozów Sztucznych w Puławach,
5. w Instytucie Problemów Jądrowych w Świerku,
6. w Pomorskiej Akademii Pedagogicznej w Słupsku.

Przewodniczący Komisji uczestniczył (lub uczestniczy) w opracowaniu i negocjowaniu 12 Zakładowych Układów Zbiorowych Pracy.

Przewodniczący Komisji 23 razy uczestniczył w rozmowach Komisji Zakładowych z pracodawcami dot. przestrzegania prawa pracy i prawa związkowego oraz stosowania normy 50%.

Przewodniczący Komisji w 17 sprawach występował w charakterze pełnomocnika procesowego w obronie praw pracowniczych. Pięć procesów jeszcze się toczy. W jednym przypadku Przewodniczący Komisji zrezygnował z reprezentowania pracownika przed sądem (w toczącym się procesie). Jeden proces został przegrany - sprawa została wniesiona do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o rewizję nadzwyczajną. Dotyczy to bezprawnego odwołania z funkcji pracownicy Uniwersytetu w Białymstoku skutkującego rozwiązaniem stosunku pracy. W ośmiu przypadkach pracodawcy po skierowaniu przez KSN sprawy do sądu pracy rezygnowali z procesowania się i podpisywali ugode.

Przewodniczący Komisji w 1999 r. zorganizował i przeprowadził szkolenia z prawa pracy - łącznie 24 godz. wykładów. W wykładach uczestniczyło średnio po ok. 45 osób. Konspekty z tych szkoleń były drukowane w "Biuletynie KSN". Wadą tych szkoleń było to, że nie uczestniczyły w nich te same osoby, chociaż szkolenia te tworzyły zamknięty cykl.

Przewodniczący Komisji do końca 1999 r. pełnił w każdy wtorek dyżury interwencyjne w siedzibie KSN udzielając porad prawnych.

Przewodniczący Komisji został w tym roku powołany na eksperta Sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży i uczestniczył w pracach tej komisji przy opracowywaniu ustawy o zmianie ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych.

W sprawozdawczym okresie Komisja Interwencji opublikowała w "Biuletynie KSN" kilkanaście artykułów dotyczących zagadnień prawnych interesujących naszych członków.

Wielką pomocą w działalności Komisji Interwencji służyła Pani mec. Łucja Bartold- Studniarska, z którą Przewodniczący Komisji, w razie potrzeby, uzgadniał wykładnię prawa.

Przewodniczący Komisji ds. Interwencji

/-/ Edward Krauze

Jako przykłady działań Komisji Interwencji załączam treść dwóch pism procesowych w postępowaniach prowadzonych przez Komisję:

PISMO PROCESOWE POWÓDKI

Ustosunkowując się do odpowiedzi pozwanego z dnia 6 października 1999 r. (RP-7/99/ 162/99) na pozew jestem zmuszona wyrazić wątpliwość co do zasadności postawionych tam tez.

Bezspornym jest fakt, że będąc zatrudniona w Szpitalu Klinicznym im. Prof. W. Orłowskiego pełniłam dyżury zakładowe, co zgodnie z regulacją § 10 rozporządzenia Rady Ministrów z 27 grudnia 1974 r. było moim pracowniczym obowiązkiem. Również poza sporem jest fakt, że za dyżury te otrzymywałam odrębne wynagrodzenie bez dodatku za pracę w godzinach nadliczbowych, co stanowiło obrazę art. 11² i 78 § 1 Kodeksu pracy, ale było zgodne z § 11 i § 12 cytowanego rozporządzenia. Przepisy tych paragrafów, jako niekonstytucyjne zostały uchylone z mocy orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 17.05.1999 r..

Powiązanie orzecznictwa Trybunału Konstytucyjnego z orzecznictwem sądowym znajduje wyraz w regulacji instytucji pytań prawnych składów orzekających sądów do Trybunału Konstytucyjnego (art. 193 Konstytucji). Instytucja ta pełni funkcję prewencyjną - ma zapobiegać rozstrzygnięciu sprawy przez sąd w oparciu o niekonstytucyjny przepis prawny. Trybunał Konstytucyjny rozstrzyga o losie danej normy prawnej w **sposób generalny** (powszechnie obowiązujący) - stwierdzenie przez Trybunał, że rozpatrywany przepis jest sprzeczny z normą wyższego rzędu oznacza jego uchylenie. Orzeczenie o niezgodności przepisu z normą wyższego rzędu ma moc ostateczną od dnia jego ogłoszenia (art. 190 Konstytucji) i jest wiążący dla wszystkich sądów.

Każdy sąd i każdy sędzia ma kompetencję (i obowiązek) do samodzielnego badania wszelkich norm prawnych i dokonania oceny, czy badana norma jest zgodna z normami zawartymi w ustawach (a więc i w Konstytucji). Jeżeli sąd dojdzie do wniosku, że zgodności takiej brakuje, winien odmówić zastosowania takiej normy (szczególnie podstawowej) i rozstrzygnąć sprawę z jej pominięciem. NSA w Warszawie w wyroku z dnia 9 października 1998 r. (sygn. akt II SA 1246/98) orzekł: *"Konstytucja RP wprowadza zasadę, że jej przepisy stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja RP stanowi inaczej (art. 8 ust. 2). Oznacza to m.in., że sądy są uprawnione do niestosowania ustaw z nią sprzecznych."*

Orzeczenie sądu nie powoduje uchylenia takiej normy, lecz tylko oznacza odmowę jej zastosowania w konkretnej sprawie.

W związku z powyższym możliwość rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy przez sąd z pominięciem przepisów cytowanego rozporządzenia RM, a przy zastosowaniu normy art. 134 Kodeksu pracy (jako normy wyższego rzędu - ustawowej - zgodnie z zasadą *lex superior derogat legi inferiori*) istniała także przed ogłoszeniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

* * *

Również za wątpliwe należy uznać dywagacje pozwanego dotyczące samej instytucji lekarskiego dyżuru zakładowego. Instytucja dyżuru zakładowego została określona przepisem art. 144 K.p.:

"Czasu dyżuru pełnionego przez pracownika poza normalnymi godzinami pracy w zakładzie lub innym miejscu wyznaczonym przez pracodawcę nie wlicza się do czasu pracy, jeżeli podczas dyżuru pracownik nie wykonywał pracy."

Ustawodawca wprowadził tym samym wyjątek od unormowań art. 128 K.p., który stanowi, że: *"Czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy."*, gdyż czas dyżuru zakładowego jest jedynie czasem, w którym pracownik ma pozostawać w stanie goto-

wości do pracy. W przypadku wykonywania przez pracownika pracy w czasie dyżuru, czas ten podlega wliczeniu do czasu pracy, przypadając zaś poza normalnymi godzinami pracy, stanowi pracę w godzinach nadliczbowych i podlega regulacji zawartej w art. 134 K.p. Charakter pracy lekarza zmienia przedstawione wyżej zasady dotyczące dyżuru w tak istotny sposób, że właściwie wyłącza stosowanie art. 144 K.p. w stosunku do tej grupy zawodowej. Znalazło to wyraz w uchylonym przepisie § 11 cytowanego rozporządzenia RM z 1974 r., gdzie specyfika pracy lekarza została wyrażona w sformułowaniu: "przez dyżur lekarski rozumie się wykonywanie pracy i pozostawanie w gotowości do jej wykonywania".

W uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 1996 r. (I PZP 5/96 OSNAP 1997/5/67) czytamy:

"[...] Pojęcie dyżuru zakładowego, ogólne i niedookreślone, wprowadzono dla objęcia nim różnych sytuacji, wobec potrzeby ich jednakowego potraktowania z uwagi na pewne uprawnienia i obowiązki pracownicze. Nieprecyzyjność i ogólnikowość jest nieunikniona w sytuacji, gdy nie sposób - racjonalnie działając - oczekiwać ewidencjonowania i kontrolowania przebiegu dyżuru oraz gdy z reguły ze względu na dobro chorych, nie można organizować normalnej ordynacji przez całą dobę, szczególnie w porze nocnej. Oznaczałoby to bowiem uniemożliwienie chorym snu i absorbowanie ich zabiegami leczniczymi również w nocy. [...] "Wykonywanie pracy" i "pozostawanie w gotowości do jej wykonywania" [...] to dwa sposoby realizacji dyżuru zakładowego, a stopień aktywności lekarza, czyli wybór jednej z tych postaci wyznacza dobro pacjenta. W postanowieniu z dnia 21 września 1988 r. (S 11/88) Trybunał Konstytucyjny uznał, że czas tego dyżuru jest czasem pracy, zaś przepisy § 12 i 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych obowiązków i uprawnień pracowników zatrudnionych w zakładach służby zdrowia (Dz. U. Nr 51, poz. 326 ze zm.) zostały wydane na podstawie niekonstytucyjnego upoważnienia z art. 298 KP, są więc nielegalne."

Do wyłączenia stosowania normy art. 134 K.p. do zakładowych dyżurów lekarskich konieczne byłoby stwierdzenie, że lekarz w ogóle nie wykonuje wówczas żadnej pracy, a do tego brak jest podstaw.

W związku z powyższym wnioskuję jak w pozwie.

* * * * *

**ZAŻALENIE NA POSTANOWIENIE SĄDU REJONOWEGO
z dnia 8 marca 2000 r. odrzucającego pozew powódki o uznanie wypowiedzenia
jej umowy o pracę za bezskuteczne oraz zasądzenie od powódki na rzecz
pozwanego kwoty 50 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy odrzucając pozew powódki powołał się na art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., czyli na niedopuszczalność drogi sądowej. Pojęcie to należy zanalizować odnosząc się do art. 1 i 2 k.p.c.. Przepis art. 1 określa sprawy nazwane sprawami cywilnymi, do których stosuje się kodeks w zakresie postępowania sądowego. Wśród spraw cywilnych wymienione są sprawy z zakresu prawa pracy. Natomiast art. 2 reguluje kwestię drogi sądowej stanowiąc w § 1, że do rozpoznawania spraw cywilnych powołane są sądy powszechne, o ile te sprawy nie należą do właściwości sądów szczególnych, oraz Sąd Najwyższy. Skoro zatem powódka kwestionuje odwołanie jej z funkcji kierowniczej domagając się przywrócenia do pracy na dotychczas zajmowanym stanowisku, to rozpoznawana sprawa jest sprawą ze stosunku pracy, a zatem sprawą cywilną w rozumieniu art. 1 k.p.c., do rozpoznania, której powołane są sądy, o których mowa w art. 2 § 1 k.p.c. Nieśluszny jest pogląd wyrażony przez Sąd Pracy w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, w myśl którego droga sądowa jest niedopuszczalna wówczas, gdy przepisy mające zastosowanie w sprawie nie przewidują możliwości odwołania się do sądu. Przepisy prawa materialnego określają roszczenia, a nie określają dopuszczalności drogi sądowej. Abstrahując od tego, czy powódce przysługuje roszczenie czy też nie, stwierdzić trzeba, że nieprawidłowe jest rozumowanie wywodzące niedopuszczalność drogi sądowej z braku roszczenia po stronie powodowej. Niedopuszczalność drogi sądowej miałaby miejsce wówczas, gdyby sprawa wniesiona do sądu nie była w ogóle sprawą cywilną lub wówczas, gdyby szczególny przepis ustawy przekazywał ją do właściwości innego organu, ewentualnie wówczas, gdyby wyłączał w wyraźny sposób drogę sądową. Z art. 2 k.p.c. wynika domniemanie drogi sądowej, które może być obalone, jeżeli przepis ustawy wyłącza ją w wyraźny sposób. W sprawach ze stosunku pracy niedopuszczalność drogi sądowej na skutek właściwości innych organów w zakresie rozpoznania danej sprawy nie skutkuje odrzuceniu pozwu, lecz jego przekazanie (art. 464 k.p.c.). **Postanowienie o odrzuceniu pozwu zamyka powódce drogę do merytorycznego rozpoznania jej sprawy przez niezawisły sąd, co stanowi naruszenie art. 6 ust. 1 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284) oraz art. 45 i 77 Konstytucji RP.** Na marginesie należy dodać, że art. 125 ustawy o szkolnictwie wyższym stanowi, iż "spory o roszczenia ze stosunku pracy pracownika uczelni rozpatrują sądy pracy."

Sąd Rejonowy, odrzucając pozew powódki na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c., w uzasadnieniu postanowienia, ustosunkował się również merytorycznie do roszczenia powódki o uznanie, iż była ona zatrudniona u pozwanego na podstawie umowy o pracę a nie na podstawie powołania. Uzasadnienie Sądu należy uznać za wątpliwe.

Przepis art. 115 ustawy o szkolnictwie wyższym stanowiący, iż "pracownika uczelni nie będącego nauczycielem akademickim zatrudnia się na podstawie umowy o pracę", nie podlega interpretacji rozszerzającej. W przeciwnym razie ustawodawca umieściłby zapis: "chyba, że ustawa lub statut uczelni stanowią inaczej" lub: z wyłączeniem stanowisk wymienionych w art. x i y. Brak takiego rozszerzenia nie pozwala zatrudnić żadnego pracownika uczelni nie będącego nauczycielem akademickim na innej podstawie niż umowa o pracę. Tym bardziej statut nie może rozszerzać delegacji art. 115. Dla

statutu w rozumieniu art. 9 k.p. potrzebne jest nie tylko upoważnienie ustawowe do stanowienia aktu o tej nazwie, ale potrzebna jest również wyraźna norma zezwalająca lub nakazująca regulowanie za jego pomocą praw i obowiązków pracowników.

Powódka była zatrudniona u pozwanego na podstawie **umowy o pracę**; od dnia 1 listopada 1996 r. na stanowisku Dyrektora Administracyjnego Wydziału Pedagogiki i Psychologii. Wniosek Rady Wydziału o utworzeniu stanowiska Dyrektora Administracyjnego Wydziału i zatrudnieniu na tym stanowisku powódki wynikał z przepisu § 71 statutu Uniwersytetu Warszawskiego (z 1995 r.). Określenie **powołanie** zostało użyte w tym wniosku w zwykłym obiegowym znaczeniu i nie ma nic wspólnego z instytucją "powołania - odwołania" uregulowaną w art. 68-72 kodeksu pracy. Występuje zbieżność słowa, ale nie terminu (instytucji) prawnego.

Na marginesie należy dodać, że ustawa z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 24, poz. 110) w następstwie zmian wprowadzonych do art. 68 radykalnie ograniczyła krąg osób, których stosunek pracy nawiązuje się na podstawie powołania. Stosuje się je wyłącznie do osób, co do których wymóg zatrudnienia na podstawie powołania wynika z przepisów szczególnych. Przy uchwalaniu tej ustawy była również propozycja dalej idąca, by w ogóle zrezygnować w prawie pracy z powołania jako jednego ze sposobów nawiązywania stosunków pracy. W poprzednim stanie prawnym Kodeks pracy przewidywał, że zasadą jest, iż zatrudnianie kierowników i ich zastępców następuje na podstawie powołania. W dokonanych zmianach znajduje wyraz ogólniejsza tendencja umacniania elementów zobowiązaniowych w stosunkach pracy i eliminowania z nich treści administracyjnych. Konsekwencją ograniczenia zasięgu stosowania powołania jest objęcie pełną ochroną prawną stosunków pracy tych pracowników, którzy poprzednio byli zatrudnieni na podstawie powołania na stanowiskach pracy, które w nowym stanie prawnym nie wymagają powołania co znalazło wyraz w art. 8 przywoływanej ustawy z dnia 2 lutego 1996 r., który wprowadził instytucję przekształcenia stosunku pracy na podstawie powołania w umowy stosunek pracy.

Powódkę zatrudniono z dniem 1 listopada 1996 r., decyzją Prorektora d/s Filii w Białymstoku z dnia 4 listopada 1996 r., na stanowisku Dyrektora Administracyjnego Wydziału, określając kategorię zaszeregowania i wysokość dodatku funkcyjnego. "**Pozostałe warunki umowy o pracę**" pozostawiono bez zmian. Nie można domniemywać, co uczynił Sąd Rejonowy, iż zatrudnienie na tym stanowisku nastąpiło na podstawie powołania. Zgodnie bowiem z regulacją zawartą w przepisie § 2 art. 68² K.p. **powołanie może nastąpić tylko w formie pisemnej, bez tej formy nie wywołuje ono skutku prawnego**. Pozwany wbrew zaleceniu Sądu Rejonowego nie przedstawił żadnego aktu powołania pracowników, zatrudnionych na analogicznych, co powódka, stanowiskach!

Statut Uniwersytetu w Białymstoku jasno precyzuje w § 61 procedury związane z zatrudnieniem pracowników nie będących nauczycielami akademickimi. Ustęp 1 tego paragrafu stanowi powtórzenie regulacji zawartej w przytaczanym art. 115 ustawy o szkolnictwie wyższym. Zgodnie z ust. 2 tego paragrafu statutu: "**Umowę o pracę z pracownikiem nie będącym nauczycielem akademickim zawiera i rozwiązuje: 1) Rektor na wniosek Dyrektora Administracyjnego Uniwersytetu - w odniesieniu do pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych lub samodzielnych w rozumieniu regulaminu, przy czym jeżeli pracownik ma być zatrudniony na Wydziale [...], Rektor działa na wniosek Dziekana [...].**"

Z regulacji tej wynika jasno, że Rektor może w takim przypadku działać **wyłącznie na wniosek Dziekana**. Z dokumentów będących w posiadaniu Sądu Rejonowego wynika, że Rektor nie tylko nie działał - w sprawie rozwiązania stosunku pracy z powódką - na wniosek Dziekana, ale wręcz wbrew stanowisku Dziekana i Rady Wydziału. Art. 52 ustawy o szkolnictwie wyższym stanowi:

"1. Dziekan kieruje wydziałem i reprezentuje go na zewnątrz. **Dziekan jest przełożonym pracowników** i studentów wydziału.

2. Dziekan podejmuje decyzje dotyczące funkcjonowania wydziału, nie zastrzeżone dla innych organów uczelni lub dyrektora administracyjnego.

3. Dziekan ponadto:

1) **sprawuje nadzór nad działalnością jednostek organizacyjnych wydziału,**

2) dba o przestrzeganie prawa oraz bezpieczeństwo i porządek na terenie wydziału,

3) podejmuje decyzje w innych sprawach określonych w ustawie lub statucie uczelni."

Statut Uniwersytetu w § 82 w związku z art. 52 ustawy wprowadza następujące regulacje:

1. "Rektor sprawuje nadzór nad administracją centralną oraz określa, które jednostki organizacyjne administracji centralnej i samodzielne stanowiska pracy bezpośrednio mu podlegają lub wyznaczonemu przez niego Prorektorowi.

2. Dyrektor Administracyjny kieruje administracją centralną i gospodarką Uniwersytetu w zakresie zwykłego zarządu, z wyłączeniem spraw zastrzeżonych przez Ustawę i Statut Uczelni.

3. **Administracja innych jednostek podlega bezpośrednio Kierownikom tych jednostek.** Dyrektor Administracyjny, bez naruszenia uprawnień Kierowników tych jednostek, koordynuje pracę administracji Uniwersytetu."

Przywoływany w uzasadnieniu postanowienia Sądu Rejonowego przepis § 83 statutu określa kompetencje Rektora w stosunku do jednostek organizacyjnych administracji centralnej i stanowi, że jednostki administracji innych jednostek organizacyjnych **tworzy Kierownik tej jednostki**, za zgodą Rektora.”

Postanowienie Sądu Rejonowego narusza także interes Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż jego skutkiem pracownik może być pozbawiony pracy w sposób sprzeczny z prawem (art. 421 § 2 k.p.c.).

Przewodniczący Komisji ds. Interwencji
/-/ Edward Krauze

-*-*-

Sprawozdanie z prac Komisji ds. płacowych KSN Łódź, XI.2000 r.

Działania Nasze w roku bieżącym stanowiły kontynuację przyjętego przez zebranie członków komisji programu na rok 1999. W roku 2000 odbyły się do chwili obecnej trzy zebrania, w których uczestniczyło od 20 do 30 przedstawicieli uczelni ze wszystkich ośrodków akademickich. Prowadziliśmy negocjacje w zakresie kształtowania płac w szkolnictwie wyższym na wielu szczeblach administracji rządowej oraz w Sejmie, Komisji Trójstronnej, Komisji Krajowej NSZZ “Solidarność”.

Założony program realizowaliśmy w br. następująco:

1. Prawo o szkolnictwie wyższym. Biorąc udział w rozmowach dotyczących ustanowienia nowej ustawy o szkolnictwie wyższym odnosimy wrażenie, że obecne uwarunkowania polityczne stanowią istotne trudności w uchwaleniu jej przez Sejm, szczególnie nas najbardziej interesującego projektu opracowanego przez KSN. Przypuszczać należy, że w obecnej kadencji sejm nie otrzymamy nowego prawa o szkolnictwie wyższym. Wobec powyższego uważamy, że Prezydium KSN powinno dołożyć starań, aby przynajmniej część elementów nie stanowiących rozbieżności wśród grup politycznych, a przede wszystkim nie powodujących rozłamu w środowisku akademickim, można było wprowadzić poprzez modyfikację obecnego prawa. Mamy tu szczególnie na myśli elementy dotyczące wynagrodzeń i spraw pracowniczych.

2. W bieżącym roku zaistniał poważny kryzys w prowadzeniu dialogu społecznego na poziomie Komisji Trójstronnej. Dotyczy to również w szczególności nas interesującym kształtowaniu wynagrodzeń w sferze budżetowej, w tym szkolnictwa wyższego. Powodem niemożności prowadzenia dialogu jest zdaniem rządu wystąpienie z uczestnictwa w pracach Komisji Trójstronnej OPZZ. Należy jednak zwrócić uwagę, że rząd jest również powodem napięć w pracach komisji. Przykładem tego, jest, między innymi, niedotrzymanie terminów przedstawienia do negocjacji założeń wzrostu wynagrodzeń na rok 2001 pozwalających na zakończenie negocjacji w ustawowo określonym terminie tj. do końca lipca br. Na skutek naszych interwencji, a szczególnie działań Prezydium KK związku doszło do rozmów w dniach 23.08, 31.10 i 3.11. Przedstawiona przez rząd propozycja wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej o 0,4% powyżej planowanej w budżecie roku 2001 inflacji w wysokości 7.2% spotkała się z bezwzględna krytyką związku. Opracowana przez naszą komisję opinia do w/w propozycji stała się między innymi podstawą do wejścia w spór z rządem. Złożony w Sejmie projekt oraz omówienie Budżetu 2001 wskazują, że nawet jeszcze w roku 2000 zostanie przekazanych do MEN oraz do KBN po 100 mln zł mniej niż przewidywano w Ustawie budżetowej 2000. Wynika to, podobno, z nieprawidłowego oszacowania dochodów w Budżecie 2000 przygotowanym przez poprzedniego v-premiera i min. Finansów.

3. Płace na rok 2000. Dnia 7 marca br. doszło w Ministerstwie Edukacji Narodowej do podpisania protokołu ustaleń dotyczącego wdrożenia wzrostów wynagrodzeń w szkołach wyższych od 1.01.2000 r. W trakcie negocjacji przedstawiciele Naszej komisji przedstawili również stanowisko, iż zgodnie z ustawami o finansach publicznych oraz o związkach zawodowych, uzgodnieniu przez rektorów z działającymi w uczelni związkami zawodowymi podlegają również zasady podziału dodatkowych środków, przeznaczonych przez władze uczelni na wynagrodzenia pracowników pochodzących ze źródeł innych niż dotacja budżetowa. Środki pozabudżetowe stanowią obecnie średnio około 40% budżetów uczelni. Większa ich część decyzją senatów uczelni przeznaczona jest na wynagrodzenia. Stoimy na stanowisku, że zasady podziału w/w środków zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy o zw. Zawodowych podlegają uzgodnieniu. MEN realizację naszego postulatu uzależnił od uzyskania prawnej interpretacji ze strony MPiPS. O wydanie opinii w tym zakresie MEN wystąpił 23.02. KSN otrzymała odpowiedź Podsekretarza Stanu w MEN - Andrzeja Karwackiego 26.06.2000 r. Z przykrością należy podkreślić, że nikomu z przedstawicieli komisji ds. płacowych nie przekazano tego dokumentu do dalszego załatwienia wg kompetencji. Sprawa jest nader pilna, ponieważ pismo ministra jest wymijające i nie odpowiada na nasz wniosek, wymaga więc natychmiastowej reakcji.

4. W miesiącu listopadzie została uchwalona przez Sejm nowelizacja Kodeksu pracy w dziale XI - Układy Zbiorowe.

5. Algorytm podziału środków dydaktycznych do uczelni. Komisja nasza stoi na stanowisku, że wyniki algorytmu powinny mieć bezpośredni wpływ na kształtowanie budżetu szkolnictwa wyższego w budżecie państwa. Wobec braku woli rządu na takie rozwiązanie uważamy, że algorytm zamrozić i dotację budżetową dzielić pomiędzy uczelnie wg proporcji z roku poprzedniego. Uważamy, że wyczerpały się możliwości algorytmu i w tej chwili jego stosowanie tylko do podziału dotacji pomiędzy uczelnie jest tylko szkodliwe. **Ankieta.** Koleżanka Grażyna Maciejko z końcem miesiąca listopada przekaze opracowanie podsumowujące ankiety płacowo-finansowe za rok bieżący. Zakres ankiety został powiększony o zagadnienia doty-

czące zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Tegoroczne opracowanie wykonane zostało przy współpracy z Departamentem Ekonomicznym MEN, finansowane w całości ze środków ministerstwa.

6. Ulgi za przejazdy kolejowe. Do momentu złożenia sprawozdania nie otrzymaliśmy z MEN żadnych propozycji dotyczących zakresu wykupu przez uczelnie ulg za przejazdy kolejowe dla pracowników na rok 2001.

Sumując sprawozdanie, pragnę podziękować wszystkim koleżankom i kolegom biorącym czynny udział w pracach Komisji, której przewodniczę. Szczególnie dziękuję Koordynatorom Ośrodków Akademickich d/s płac oraz osobom biorącym udział w negocjacjach na różnych poziomach dotyczących kształtowania wynagrodzeń i finansowania szkół wyższych.

Przewodniczący Komisji ds. Płacowych
/-/ Jerzy Żurak

PRZEDRUK Z "RZECZPOSPOLITEJ" z dnia 15 listopada 2000 r.

Polskie szkolnictwo wyższe potrzebuje amerykanizacji

Kazimierz Marcinkiewicz¹⁾

Revolucja w edukacji

Sprostanie międzynarodowej konkurencji wymaga radykalnych zmian w polskim szkolnictwie wyższym. Bardzo gorąca dyskusja w środowiskach naukowych na temat projektów zmian w ustawodawstwie o szkolnictwie wyższym, przygotowanych jeszcze przez ministra Mirosława Handkego, dowodzi, że zmiany te będą możliwe, tylko jeśli zostaną poparte przez polską profesurę lub jeżeli zostanie podjęta odważna decyzja polityczna. Czy jednak polskie środowiska naukowe stać na śmiało, daleko idące kroki?

Zdynamizowanie polskiej nauki wymaga zmobilizowania się środowisk akademickich. Niezbędne jest podniesienie wynagrodzeń dla nauczycieli oraz wprowadzenie zasady ustalania płacy przez uczelnię – minister powinien określać jedynie minimalne stawki. Już dziś wiele uczelni stać na dobre wynagradzanie najlepszych naukowców. Trzeba zlikwidować kolejne prawne hamulce.

Przedtem jednak warto odejść od europejskiego – a raczej wschodnioeuropejskiego – systemu stopni naukowych. System amerykański, choć niedoskonały, jest efektywniejszy i bardziej elastyczny. Zlikwidowanie, jeśli nie habilitacji, to na pewno profesur "belwederskich", odmłodzi środowisko polskiej nauki i wprowadzi rzeczywistą i efektywną zasadę konkurencji. Wymagałoby to oczywiście odpowiednich zmian w systemie uzyskiwania doktoratów. Któż łatwiej przeprowadziłby tę zmianę, jeśli nie sama Centralna Komisja do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych?

Zdaję sobie sprawę, że apelowanie do szacownego grona profesorskiego o wystąpienie o likwidację części tytułów naukowych zakrawa na namawianie do samobójstwa, ale cóż... Możliwość szybkiego awansu naukowego wraz z dobrą płacą jest najlepszym gwarantem dynamicznego rozwoju polskiej kadry naukowej. Dziś najlepsi, najzdolniejsi młodzi ludzie

trafiają najpierw do usług i handlu, następnie do przemysłu, a dopiero później do nauki i edukacji.

Może warto też przyciągnąć do Polski kadre naukową z Europy Wschodniej. Wystarczy niewielka pomoc rządu i samorządów, by zachęcić doktorów matematyki, informatyki czy biologii np. z Rosji, Białorusi i Ukrainy do pracy na naszych uczelniach. Import myśli przyczynił się do dobrobytu i rozkwitu niejednego kraju. Warto czerpać wzory z najlepszych.

Zmian wymaga także organizacja finansowania polskiej nauki. Środki finansowe kierowane na naukę są niewystarczające, a na dodatek często przeznaczane na utrzymywanie anachronicznych i nieefektywnych instytutów badawczych i jednostek badawczo-rozwojowych. Bieda polskiej nauki dzielona jest tak, by wszyscy mogli przeżyć. Do niedawna nie widać było priorytetów. Ile środków finansowych jest przeznaczanych na badania związane z wysokimi technologiami, z biologią, biofizyką, informatyką, telekomunikacją? Naukowcy jakich specjalności podejmują decyzje dotyczące priorytetowych kierunków rozwoju naszej nauki i na jakiej podstawie to robią? Czy decyzje te wynikają z narodowych priorytetów?

Może warto, by kilka środowisk naukowych opracowało wariantowe projekty programów rozwoju społeczno-gospodarczego naszego kraju. Mamy to szczęście, że powstały w Polsce silne niezależne instytuty badawcze i analityczne. Już dziś są dobrze przygotowane do takiej pracy.

Przeskok technologiczny wymaga dodatkowych działań. Wysoko przetworzoną technologię należy importować na wszelkie możliwe sposoby. Trzeba ją także tworzyć i u nas. W Stanach Zjednoczonych właściwie przy każdej uczelni działają agencje transferu technologii. To właśnie tam tworzą się centra nowoczesnego przemysłu. Uczelnie stają się stymulatorami dzisiejszego, nowoczesnego rozwoju gospodarczego.

Co stoi na przeszkodzie, by firmy działające w szeroko rozumianej branży wysokich technologii wraz z najlepszymi polskimi uczelniami tworzyły agencje czy biura transferu technologii? Kojarzenie polskich wynalazców z firmami i kapitałem to zadanie przynoszące dziś w krajach wysoko rozwiniętych wiele korzyści. Także zamawianie konkretnych badań i analiz na potrzeby przemysłu i usług musi wreszcie stać się

ważnym elementem finansowania polskiej nauki, ale przede wszystkim kołem zamachowym rozwoju przemysłu wysoko przetworzonych technologii.

Może trudno uwierzyć, by apel do środowisk naukowych o rewolucję w edukacji i nauce przyniósł efekty, ale przecież środowiska polskiego biznesu wiedzą, gdzie tkwią możliwości dalszego rozwoju.

¹⁾Autor jest posłem AWS.

Nienalowski Bogdan*)
ul. Domeyki 12, 80-124 GDAŃSK

REFORMA USTROJU AKADEMICKIEGO.

BIZANCJUM CZY RZYM?

Trójtorowość awansu zawodowego (stanowiska, stopnie i tytuły naukowe) stanowi złożoną konstrukcję ustroju akademickiego. Zdaje się jej nie rozumieć prof. dr hab. A. Twardowski, gdyż w jego tekście (Życie, 18.10.2000) doktor hab. raz jest stopniem a raz tytułem naukowym. Otóż wg prawa dr hab. jest stopniem naukowym, a tytułem naukowym (w formie instytucji prawnej, tj. abstrahując od etykiety środowiskowej) jest tytuł profesora.

Stopnie naukowe (dr i dr hab.) uzyskuje się na drodze postępowania przewodowego, kończonego stosowną rozprawą naukową przed merytorycznie kompetentnym gremium. Są one wyrazem kwalifikacji w zakresie prowadzenia badań, uzyskanych przez kandydata.

Tytuły naukowe nadaje prezydent - zostały wprowadzone po raz pierwszy w 1951 r, jako wyraz uznania za dokonania na rzecz rozwoju nauki, szczególnie osiągnięcia a w praktyce także za zasługi wobec władzy. Przy nadawaniu tytułów, obok kryteriów merytorycznych, w grę wchodziły jeszcze, nierzadko jako decydujące, **kryteria społeczno-polityczne**.

W strukturze organizacyjnej uczelni akademickiej mamy też **stanowisko profesora**, jako kierownika zespołu dydaktyczno-badawczego. Nie jest ono tożsame z naukowym tytułem profesora! Mylenie tych kategorii świadczy o zawilosci stanu pojęciowo-prawnego, z jakim mamy nadal do czynienia. Poletko nauki zdaje się jest jedynym w naszym życiu państwowym, gdzie awans zawodowy zachodzi w systemie trój torowym .

Poglądy wyrażane przez prof. dr hab. A. Twardowskiego są odzwierciedleniem raczej ducha etykiety środowiskowej, kształtowanej jeszcze w okresie przed peerelowskim, a także i w PRL, w tym czasie obok uregulowań prawnych, zmiennych z wiatrami historii. Działo się w tej materii niemało, czego ilustracją jest opracowanie pt. "Prawo pracowników naukowych", M. Jaroszyńskiego - czł. rzecz. PAN (Ossolineum, 1971). Książka liczy 698 stron a zaledwie obrazuje stan prawny w tej materii w okresie powojennym do 30.XI.1970. Jakkolwiek nie obejmuje ona dalszych zmian (zwłaszcza ze stanu wojennego, czy tych już po upadku reżymu) to stanowi miarodajne źródło, ukazujące okoliczności, charakter i kształt zasadniczych rozwiązań w tym zakresie. Można tam znaleźć objaśnienie pojęć odnoszących się do stopni i tytułów nauko-

wych, kryteriów, stanowisk, procedur postępowania nadawczego itp.

Doktryna, polityka, nauka.

Przełomową była zmiana dokonana w czasach stalinowskich (1951 r), mocą ustawy o szkolnictwie wyższym i pracownikach nauki. Dokonano bowiem wyburzenia starego gmachu ustroju akademicko-naukowego, opartego na wzorach austriacko-niemieckich, a na jego miejscu wzniesiono nowy, wg wzorów sowieckich. I tak zlikwidowano Polską Akademię Umiejętności a utworzono PAN (wiodącą wobec uniwersytetów), jako powielenie: organizacji, charakteru, celów i zadań Akademii Nauk ZSRR. Wśród celów i zadań, obok organizowania i prowadzenia badań naukowych, jako novum szczególnej rangi, znalazła się transmisja doktryn marksistowsko-leninowskich kanałami naukowymi do społeczeństwa, w tym zaszczepianie przekonania o naukowym charakterze socjalizmu.

W uprawianiu nauki radykalnie zmienił się jej charakter z tytułu narzucenia **prymatu doktryny nad nauką**. Odtąd ekonomia, dyscypliny społeczne i humanistyczne a także społeczne dziedziny około naukowe (ekonomia, historia, socjologia, pedagogika, psychologia, etyka, filozofia, prawo, dziennikarstwo, doktryna wojskowa i wojenna, literatura, sztuka itp.) rozwijały się w oparciu o założenia i kryteria paradygmatu marksistowsko-leninowskiego - z tego względu, w sferach tych myślenie dialektyczne stawało się immanentnym składnikiem umysłowości i sposobem pojmowania rzeczywistości (np: agresora i podbój leninowska teoria wojen sprawiedliwych transformowała w wyzwoliciela i w wyzwolenie narodowo-społeczne; w ekonomii Polska jawiła się jako 10-ta potęga gospodarcza świata; pedagogika i edukacja społeczna wzbogacone zostały o wybitne radzieckie osiągnięcia badawcze nad tresowaniem psa Pawłowa; z kolei prawo i funkcjonowanie państwa zasadzały się na tzw. etyce socjalistycznej). Rynek podreżników zawładnięty został przez tłumaczenia z rosyjskiego. Doktryny marksistowsko-leninowskie, ubrane w toę i wprowadzone na katedry, zęcnie udawały nową dyscyplinę naukową. (Potem, dla usunięcia oznak kościelnych korzeni uniwersytetów, katedry zastąpiono instytutami). Nie powiodła się natomiast próba wprowadzenia paradygmatu marksistowsko-leninowskiego do fizyki atomowej,

a w konsekwencji także w odniesieniu i do innych nauk przyrodniczych, medycznych oraz technicznych.

Zapewnienie służebności nauki wobec celów ustrojowych wymagało odpowiednio dyspozycyjnych kadr. Komuniści wdrazali więc stosowną (sprawdzonej w ZSRR) **politykę kadrową**: trój torowość awansu, nowe stopnie oraz tytuły naukowe (dr hab., tytuły profesora zw. i nadzw.) a także, obok merytorycznych, **społeczno-polityczne kryteria** weryfikacji i awansu. W Polsce do 1951 r (w normalnych państwach jest tak nadal) były tylko **stopnie naukowe** (mgr i doktor; obecnie mgr jest tytułem zawodowym) oraz **stanowiska** w strukturze organizacyjnej uczelni. Tytułowanie natomiast było tylko efektem etykiety środowiskowej. I tak, gdy osoba objęła posadę profesora, to w relacjach interpersonalnych zwracano się do niej (tytułowano) przez *per panie profesorze* tj. analogicznie jak w dalszym ciągu ma to miejsce w przypadku dziekana, rektora itp. Po 1951 r do objęcia **stanowiska profesora** koniecznym stało się uprzednie uzyskanie **tytułu naukowego profesora** w stosownej procedurze (*kapturowa* CKK), gdzie stanowiącą rolę odgrywały opinie o kandydacie, wystawiane przez POP PZPR. Rozwiązanie to zapobiegało obejmowaniu stanowisk przez kandydatów wybieranych wg tradycyjnych kryteriów **merytoryczno-etycznych**. W naukach przyrodniczo-medycznych-technicznych kryterium społeczno-polityczne było mniej ostre, przez co, obok serwilistów, profesorami zostawali także kandydaci uzdolnieni, z osiągnięciami, o ile swoją postawą nie aspirowali do miana opozycjonisty *ludowej władzy i ustroju*.

Dla umocnienia powyższych trendów w polityce kadrowej i zniwelowania skutków ustrojowego zachwiania w Sierpniu 1980, ustawa o szkolnictwie wyższym, uchwalona w stanie wojennym (1982), wprowadziła dodatkowy mechanizm w formie wymogu prawnego (art.132; pkt.3 ustawy) - złożenia ślubowania przed objęciem stanowiska docenta (stan. samodzielnego pracownika naukowego) wg roty:

“W pełni świadom swoich obowiązków, ślubuję uroczystie kształcić i wychowywać studentów na ideowych i światłych obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej jako państwa socjalistycznego, zdolnych aktywnie uczestniczyć w rozwoju gospodarki i kultury narodowej; (...) w całym swoim postępowaniu kierować się dobrem Państwa i zasadami konstytucyjnymi PRL oraz strzec godności nauczyciela akademickiego i dobrego imienia szkoły”.

Powyższe fakty unaoczniają metodę działania władz reżimowych, polegającą na przechwytywaniu tradycji, zwyczajowej etykiety środowiskowej, legendy itp. aby nadając im postać sformalizowaną, przekształcać je w skuteczne narzędzia w prowadzeniu polityki kadrowej (odmowa złożenia ślubowania skutkowałą rozwiązaniem umowy o pracę; bez uzyskania tytułu nie można było objąć posady profesora), czy też osiągania celów propagandowych (wg tego samego mechanizmu, zawłaszczając miejsce legendarnej obrony, na pomniku na Westerplatte, jego autorzy - w jednej osobie profesorowie tytularni artyści twórcy rzeźbiarze - umieścili popiersie żołnierza w rubaszkowym mundurze z pepeszą, oraz sentencję “Chwała wyzwolicielom” - sic! Nie ma tam natomiast sylwetki żołnierza westerplatczyka ani sentencji mu poświęconej. Pomnik zatytułowany jest “Obrońcom Wybrzeża”).

Nauka a gospodarka.

W państwach z konkurencyjną gospodarką rynkową, naukę z gospodarką wiąże silne, wzajemne sprzężenie ekonomiczno-stymulujące. Taka gospodarka dla swego rozwoju potrzebuje nowych wynalazków, patentów, technologii itp. Stanowi pompę ssącą w stosunku do osiągnięć nauki i jednocześnie bezpośrednie źródło jej finansowania.

W PRL mieliśmy do czynienia z gospodarką nakazowo-rozdzielczą i z prymatem polityki nad ekonomią. Premiowano wykonanie planów a nie efekty ekonomiczne. Była to gospodarka wiecznych niedoborów rynkowych, bez konkurencji. Systemy przedpłat z wieloletnimi kolejkami (także kartki, talony, losowania itp.) pozwalały produkować towary niskiej jakości, bez ich unowocześniania. W aspekcie ekonomicznym, w PRL nauka znalazła się w ten sposób na poboczu nurtu gospodarczego i zdana była tylko na łaskę władzy.

Na poboczu w gruncie rzeczy trwały nauki przyrodnicze-medyczne-techniczne, przy czym pole aktywności ograniczało się zasadniczo do badań podstawowych. Ekonomia zaś i dyscypliny społeczno-humanistyczne aktywnie uczestniczyły w budowaniu potęgi gospodarczej i osiągania kolejnych stadiów rozwoju socjalistycznego społeczeństwa.

Peerelowska spuścizna.

W ekonomii i dyscyplinach społeczno-humanistycznych gros dorobku naukowego, w tym niektóre ich gałęzie, znalazło obecnie swoje miejsce na śmietniku historii. “Naukowcy” jednak pozostali, w tym dożywotnio tytularni profesorowie - doktrynerzy od marksizmu-leninizmu.

Obecna przebudowa ustrojowa państwa dokonuje się bez przygotowanych kadr, co szczególnie dotkliwie odczuwamy w sferze gospodarki (w PRL nie kształcono ekonomistów dla gospodarki rynkowej). Kierowanie gospodarką przejmują przeto samoucy oraz przekwalifikowujące się stare kadry (w tym naukowe) i generalnie nie ma już takich, którzy podtrzymywaliby przekonanie o naukowym charakterze ekonomii peerelowskiej (twarde realia okazały się jednoznacznie wymowne).

Na polu przyrodniczo-medyczno-technicznym, często dzięki ambicji i ofiarności naukowców, a także poczuciu spójności i kompatybilności z nauką państw zachodnich, udało się zachować średni światowy poziom nauki, ale tylko w zakresie badań podstawowych. Tu problem polega na tym, że związek tych badań z naszą gospodarką, a więc i efekty dla społeczeństwa, są niezwykle słabe. Uprawianie nauki za społeczne pieniądze powinno przekładać się na stosowne efekty dla społeczeństwa. (Społeczeństwo poniosło niemałe nakłady na profesurę tow. Wiatra i mu podobnych, a w zamian obdarowane zostało makulaturą).

Tworzenie fundamentów (badania podstawowe) jest oczywiście ważne, ale dla społeczeństwa, analogicznie jak w budowaniu domów, użytecznym jest to, co zostaje zbudowane na fundamentach. W tym aspekcie, uprawianie nauki w PRL ograniczało się do ciągłego “betonowania fundamentów”, na których nie powstawały okazałe czy choćby zwyczajnie dobre budowle, a jedynie co najwyżej jakieś baraki.

Peerelowski balast obecnie najmocniej ciąży w dyscyplinach społeczno-humanistycznych. Tam bowiem dokonano się najbardziej trwałe zniewolenie umysłów. Zapoczątkowany w czasach stalinowskich, proces zniewalania umysłów (tak trafnie opisany przez Cz. Miłosza) trwał przez dziesięciolecia. Wykształcone zostały bardzo liczne,

intelektualne **elity zniewolonego umysłu** - dawniej serwilistyczne wobec reżymu, dziś pragnące brylować intelektualnie, wsparci profesorskim tytułem, nadal **mendzą** w umysłach społeczeństwa. Ich rola w obecnej przebudowie ustrojowej jest szczególnie destrukcyjna.

Nobilitacja władzy.

Peerelowskie nadawanie tytułów naukowych miało charakter nobilitacji, nadawania godności. Pierwowzorów tej procedury możemy dopatrywać się w dawniejszym nadawaniu tytułów szlacheckich, czy godności kapłańskich (*profesorowie to kapłani nauki*). Z tradycji i istoty rzeczy procedura taka ma dwustronny wymiar nobilitacyjny: wobec nobilitowanego oraz nobilitującego. Akt nieprzymuszonego poddania się procedurze nobilitacji, jest jednocześnie wyrazem uznania godności (szlachetności) tego, który nadaje godność przyjmującemu, (szlachectwo, stosowny tytuł). Władza komunistyczna, z racji swego pochodzenia, popełnianych zbrodni i zakłamania, była **władzą niegodną**. Uwolnienie się od odium niegodziwości następuje poprzez zaniechanie występków i zadośćuczynienie złym czynom, ale jak wiemy władza komunistyczna tak nie zrobiła - jej wyborem był bowiem: podstęp, zniewolenie i zakłamana propaganda. **Podstępem wprowadzona, a następnie utrwalająca się instytucja prawna nadawania tytułów profesorskich działała stopniowo na rzecz nobilitacji komunistycznej władzy.** Tak oto, wykorzystując tradycję etykiety środowiskowej (tytułowanie się) komuniści stworzyli w tym względzie narzędzie tak dalece skuteczne, że od lat osiemdziesiątych odnosili na tym polu sukcesy nawet wśród księży, (gdy większość z nich oplakiwała śmierć księdza Jerzego i innych, mordowanych przez reżym, znalazły się wyjątki, którzy w tym samym czasie, spełniając kryterium społeczno-polityczne, akceptując ustrój państwowy, doznawali zaszczytu nobilitacji z nadania tow. Barcikowskiego). Paradoksalnie kwestia nobilitacji władzy w procedurze nadawania tytułów profesorskich jest aktualna i w III R.P. Dziś jednak daje się zauważyć coraz liczniejsze przypadki młodych naukowców odmawiających udziału w procedurze, zwłaszcza ze względu na osobę nobilitatora, który dopuścił się oszustwa odnośnie własnego wykształcenia uniwersyteckiego.

Dokończyć desowietyzację nauki polskiej.

Środowisko naukowe do tej pory nie zdobyło się ani na naprawę i uzdrowienie ustroju nauki polskiej, ani na przeprowadzenie wewnętrznego katharsis. *Nauka polska* nie znalazła w sobie odwagi, by przyznać się społeczeństwu do uprawianej przez dziesięciolecia, tak oczywistej aberracji

intelektualnej. Szczególnie wymownym wyrazem jej umysłowej kondycji była milcząca akceptacja (z wyjątkiem studentów z NZS) marksistowsko-leninowskiego doktrynera na stanowisku ministra edukacji narodowej za rządów koalicji SLD-PSL.

Do tej pory zrezygnowano zaledwie z części, ewidentnie skompromitowanych treści i celów badawczo-edukacyjnych. Próby reform skutecznie blokuje lobby tytułarnych profesorów peerelowskich, na których społeczeństwo oczywiście małożyć coraz wyższe środki, zaś w zamian nadal będzie otrzymywać dużo publikacji i *powody do dumy*.

Profesorowie, **jako nauczyciele akademicy** - kierownicy zespołów naukowo-dydaktycznych, decydują o jakości edukacji i kadr dla kraju. Na te **stanowiska** powinni więc być wybierani najlepsi, w drodze konkursów. Wprowadzeniu badań naukowych zaś, zwłaszcza użytkowych, wystarczającą kwalifikacją jest stopień naukowego doktora - ich wartość powinien weryfikować rynek zlecanych badań.

Niezasadnym jest powoływanie się prof. dr hab. A. Twardowskiego na istnienie w Niemczech "habilitacji w całej okazałości", gdyż tam habilitacja nie jest stopniem naukowym, lecz procedurą wewnątrz uczelnianą (tzw. *venia legendi*) prowadzącą do udzielenia *pozwolenia na wykładanie* w szkole akademickiej. W Niemczech bowiem, przykładą się wielką wagę do tego, by dydaktyka była realizowana przez dobrych nauczycieli akademickich, w przeciwieństwie do Polski, gdzie traktowana jest jako balast w prowadzeniu badań naukowych.

Prof. dr hab. A. Twardowski broni obecnego ustroju naukowo-akademickiego, wyraża troskę aby "nie popsuć nauki polskiej". Jeśli zatem ten ustrój jest lepszy (daje lepsze rezultaty) od niemieckiego, to należałoby go zachować i zaoferować Niemcom, a także innym krajom - mógłby to być zaszczytny wkład polskiej nauki przy wchodzeniu do Unii Europejskiej. Natomiast jeśli jest gorszy od niemieckiego, to szybko należy pozbyć się naszego - sowiecko-postpeere-łowskiego, a wdrożyć niemiecki i u nas, czyli powrócić do systemu sprzed 1951 r. **Reforma ustroju akademickiego jest bowiem wyborem drogi i stylu intelektualnego rozwoju. W naszym przypadku chodzi o wybór między Bizancjum a Rzymem.**

Stanowisko profesora jest elementem struktury organizacyjnej uczelni akademickiej. Dążenie do jego osiągnięcia jest naturalną postawą każdego zdolnego i ambitnego nauczyciela akademickiego, natomiast instytucja prawna nadawania tytułu profesora straciła polityczną rację bytu.

/-/ NIENAŁTOWSKI BOGDAN

*) Autor jest z wykształcenia fizykiem. Przez wiele lat pracował na Uniwersytecie Gdańskim oraz w Maroku. Obecnie prowadzi działalność własną i współpracuje z Uniwersytetem Gdańskim.

***

W NUMERZE
Spór z Rządem
Posiedzenie Prezydium KSN JBR
Spotkania z instytutami resortu zdrowia
Zniżki na bilety PKP
Sprawozdania z działalności komisji KSN
Rewolucja w Edukacji – K.Marcinkiewicz
Reforma ustroju akademickiego – B.Nienałtowski

***

“Wiadomości KSN” Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ “Solidarność”
Redaguje zespół: Maria Wesolowska, Janusz Sobieszkański, Krzysztof Schmidt-Szałowski
opracowanie techniczne: Elżbieta Smorczewska
Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ “Solidarność”
ul. Waryńskiego 12, A 221, 00-631 WARSZAWA
tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 660 98 78, kom. 0 603 123 438
e-mail: wesolowska@delta.SGGW.waw.pl ,
KSN@ee.pw.edu.pl.
<http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>